

Bu Proje, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmekte ve Avrupa Konseyi tarafından uygulanmaktadır.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CUMHURİYET SAVCISI, HÂKİM VE UZLAŞTIRMA BÜROSU PERSONELİNE YÖNELİK UZLAŞTIRMA REHBERİ

TÜRKİYE'DE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK
ÇÖZÜM YOLLARININ GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

**CUMHURİYET
SAVCISI,
HÂKİM VE
UZLAŞTIRMA
BÜROSU
PERSONELİNE
YÖNELİK
UZLAŞTIRMA
REHBERİ**

Mayıs 2023

Cumhuriyet Savcısı, Hâkim ve Uzlaştırma Bürosu Personeline Yönelik Uzlaştırma Rehberi

Bu kitap, Avrupa Birliği'nin ve Avrupa Konseyinin finansal yardımıyla oluşturulmuştur. Bu yayının içeriğinden sadece yazarlar sorumlu olup hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin ve Avrupa Konseyinin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Uzlaştırma Rehberi, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'nin ortak yürüttüğü "Türkiye'de Alternatif Çözüm Yollarının Geliştirilmesi" Projesi kapsamında hazırlanmış ve basılmıştır. Proje, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından ortak finanse edilmekte ve Avrupa Konseyi tarafından yürütülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Projenin nihai faydalanıcı kurumudur. Bu Projenin sözleşme makamı Merkezi Finans ve İhale Birimidir.

Metnin bütünlüğü korunduğu, alıntı bağlamı dışında kullanılmadığı, eksik bilgi vermediği veya okuyucuyu metnin niteliği, kapsamı veya içeriği konusunda başka bir şekilde yanıltmadığı sürece ve ticari amaçlar dışında alıntı yapılmasına (500 sözcüğe kadar) izin verilir. Kaynak metin, her zaman "© Avrupa Konseyi, 2023." şeklinde referans gösterilmelidir. Belgenin tamamının veya bir kısmının yeniden üretilmesi/çevrilmesine ilişkin diğer tüm talepler, Avrupa Konseyi İletişim Müdürlüğüne iletilmelidir. (F-67075 Strasbourg Cedex ya da publishing@coe.int).

Bu belgeye ilişkin diğer tüm yazışmalar, T.C. Adalet Bakanlığı - Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı ile yapılmalıdır. <https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr/>
0 312 414 82 80 Milli Müdafaa Cd. No: 22/B Bakanlıklar/Çankaya/Ankara

Kapak tasarımı ve sayfa düzeni:
DURU Yapım

© Avrupa Konseyi, Mayıs 2023.
Tüm hakları saklıdır.

Basım: Ankara,
Uzerler Matbaacılık
Turan Güneş Bulvarı 22/8 - 17
Çankaya/Ankara
Tel : (0312) 441 90 15

KISALTMALAR

5395 sayılı Kanun	:	5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu
AUÇ	:	Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları
CMK	:	5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
HAGB	:	Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararı
KDAEK	:	Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kararı
KYOK	:	Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı
MERNİS	:	Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi
SYOK	:	Soruşturmaya Yer Olmadığı Kararı
TCK	:	5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
UYAP	:	Ulusal Yargı Ağı Projesi
Yönetmelik	:	Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliği

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	7
ONARICI ADALET VE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARININ TEMELLERİ	9
I. BÖLÜM - CUMHURİYET SAVCILARINA YÖNELİK KILAVUZ	26
1. Soruşturma Bürosundan Sorumlu Cumhuriyet Savcısına Yönelik Kılavuz	33
2. Uzlaştırma Bürosundan Sorumlu Cumhuriyet Savcısına Yönelik Kılavuz	47
2.1. Soruşturma Evresi	47
2.2. Kovuşturma Evresi	55
II. BÖLÜM - HÂKİMLERE YÖNELİK KILAVUZ	58
III. BÖLÜM - UZLAŞTIRMA BÜROSU PERSONELİNE YÖNELİK KILAVUZ	68
1. Soruşturma Evresi	74
2. Kovuşturma Evresi	77
ÖRNEKLER VE EKLER	78

GİRİŞ

Uzlaştırma kurumu, Türk hukukunda ilk kez 2004 yılında yasalaşan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile düzenlenmiştir. İlk hâlinde, uzlaştırmanın koşullarına Türk Ceza Kanunu'nda, usulüne ise Türk Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer verilmiştir.

Geçmişte dar bir uygulama alanına sahip olan uzlaştırma kurumunun uygulama alanı Kanunda yapılan değişikliklerle genişletilerek kurumun işleyişi sağlanmaya çalışılmıştır.

2016 yılında yapılan değişiklikle uzlaştırma kurumunda önemli iyileştirmeler yapılmış ve uzlaştırmacıların niteliklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu değişiklikler uzlaştırma mekanizmasının kurumsallaşması için yapılmıştır. Tüm bu çabaların bir sonucu olarak, toplumda yaygın olarak kabul görmüş ve cezai uyuşmazlıkların yapıcı iletişim ve anlaşma girişimi ile çözümlenmesinde etkili bir yaklaşım hâlini almıştır.

Türk Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253-255'nci maddelerinde düzenlenen uzlaştırma kurumu, 2017 yılında çıkarılan Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliği ile ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Uzlaştırma sürecine birçoğ aktör katılmaktadır. Söz konusu aktörlerin görevlerini hukukun sınırları içerisinde yerine getirmeleri, uzlaştırmadan beklenen amacın gerçekleşmesini sağlayacaktır. Uzlaştırma aynı zamanda, onarıcı adalet özellikleri de göz önüne alındığında, toplumsal barışın sağlanmasını da amaçlamaktadır.

Bu kılavuzda, uzlaştırma sürecine dâhil olan aktörlerin gerçekleştirmeleri gereken eylemler ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Gerçekleştirilecek eylemler açıklanırken, soruşturma ve kovuşturma evresindeki görevler dikkate alınmış ve her bir aktörün rolleri kısa şekilde ve adım adım sıralanmıştır.

Bu kılavuzda konularla ilgili sadece temel bilgilere yer verilmiştir. Ayrıntılar için Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Kitabı'na ve diğer eğitim materyallerine başvurmak gerekmektedir.

ONARICI ADALET VE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARININ TEMELLERİ

Türkiye’de uzlaştırma süreci bir **onarıcı adalet** sürecidir.

Onarıcı kavramsal sistem, ceza hukuku ve/veya diğer normlar ile suç teşkil eden fiilleri veya davranışları algılamaya ve anlamaya yönelik özel bir yoldur.

Onarıcı adalette adalet sistemi, cezai fiillere ve davranışlara yanıt verirken, bozulan toplumsal ilişkileri yapıcı, iş birliğine dayalı ve bütünleştirici yaklaşımlarla yeniden dengelemeyi amaçlar.

Onarıcı süreç, belirli bir uyuşmazlığa dahil olan, etkilenen ve ilgili tarafların, söz konusu uyuşmazlıktan kaynaklanan sorunların çözümüne aktif olarak katıldığı bir süreç mantığıyla bağlantılı faaliyetlerin toplamıdır.

Türk uzlaştırma sistemi perspektifinden bakıldığında bu modelin konusu olan uyuşmazlıklar, ceza hukuku kapsamında suç teşkil eden fiiller/davranışlardır ve uzlaştırmacılar, onarıcı süreci kolaylaştırmakla görevlidir.

Onarıcı adaletin hedefleri şu şekildedir:

- Toplumsal düzeni ve barışı tesis etmek veya yeniden tanımlamak ve (gerektiğinde) suç teşkil eden fiillerin/davranışların yarattığı somut ve somut olmayan olumsuz etkileri onarmak/tazmin etmek,
- Zarar verici/suç teşkil eden fiilleri/davranışları kabul edilemez addetmek ve ahlaki ve yasal değerleri yeniden tesis etmek,
- Mağdurlara destek sunmak, söz hakkı vermek, kendilerini ilgilendiren konularda karar alma süreçlerine aktif olarak katılma fırsatına sahip oldukları çatışma yönetimi süreçlerine katılımıla-

rını sağlamak ve suç teşkil eden fiillerden/davranışlardan kaynaklanan ihtiyaçları ile ilgilenmek,

- Özellikle failler söz konusu olduğunda, ilgili tüm tarafları fiillerinin/davranışlarının etkileri konusunda sorumluluk almaya/üstlenmeye teşvik etmek,
- Bireylerin mağdur ve/veya fail rolüne sahip olduğu belirli çatışmalı hal/durumdan kaynaklanan hususlarda onarıcı, yapıcı, iş birlikçi, yaratıcı, karşılıklı olarak kabul edilen çözümleri belirlemek,
- Zarar verici/suç teşkil eden fiiller/davranışlardan kaynaklanan olumsuz sonuçları mümkün olduğunca tazmin etmek/onarmak,
- Bireylerde sosyal olarak önerilen değişimi teşvik ederek ve onların sosyal sisteme (yeniden) entegrasyonunu kolaylaştırarak diğer zarar verici/suç teşkil eden fiilleri/davranışları gerçekleştirmesini ve suç işlenmesini önlemek.

Onarıcı sürecin değerleri:

- Özellikle daha zayıf olanlar olmak üzere mağdurların ve faillelerin sürece özgür iradeleriyle, bilerek katılımı ve bunun güçlendirilmesi,
- Rollerini ne olursa olsun sürece katılan herkes için eşitlik ve saygı,
- Dayatmalardan ziyade, uzlaşmaya dayalı kararların ve sonuçların tercih edilmesi,
- Sürece katılanların iş birlikçi ve yapıcı yaklaşımlara, karşılıklı mutabakata ve süreç boyunca varılan kararlara bağlılığı,
- Sürecin ve sonuçlarının ihtiyaç ve çıkarlarına uyarlanabilirlik, esneklik ve yanıt verebilirlik,

- Sosyal sorumluluk ve güçlendirme,
- Adalet, usule ilişkin yasallık ve insan haklarına saygı çerçevesinin sağlanmasıdır.

Onarıcı Adaletin Temel İlkeleri

- Suç teşkil eden fiiller/davranışların zarara neden olduğu durumlarda adalet; formalite, zorlama ve cezalandırmadan ziyade daha çok ve mümkün olan en geniş ölçüde bu zararı tespit etmeye, anlamaya ve onarmaya/tazmin etmeye, ilgili kişilerin ve çatışmalı hallerin/durumların olumlu dönüşümüne odaklanmalıdır.
- Suç teşkil eden fiillerin/davranışların doğurduğu olumsuz sonuçları müteakip (yeniden) dengelenmesi gereken bir sosyal sistemin asli tarafları olarak kabul edilen bireyler arasındaki zarara/kabahate/ işlevsel ve olumlu ilişkilerdeki bozulmalara odaklanılmalıdır.
- Zarar verici hal/durum ve sonuçları üzerinde hesap verebilirliğe, anlayışa ve sorumluluk almaya odaklanılmalıdır.
- Cezai yaptırımını olan bir fiil/davranıştan kaynaklanan belirli ve/veya bir tür çatışmada ilgili ve sürece isteyerek katılan tüm mağdurlar ve/veya failer için kısa, orta ve uzun vadeli güvenlik, iyileştirme ve yapıcı destek taahhüdü sağlanmalıdır.
- Bir suçtan etkilenen taraflar, adil ve tarafsız bir “üçüncü taraf”/ hizmet sağlayıcının (mevcut modelde ilgili sürecin yönetilmesini kolaylaştıran uzlaştırmacı) yardımı olsun veya olmasın, suçtan kaynaklanan sorunların iş birliği içinde çözülmesine aktif olarak birlikte katılırlar. Bu katılımın kapsamı ve içeriği, belirli davaya ve sürecin özelliklerine göre değişkenlik gösterebilir.

- Tüm mağdurların ve/veya faillerin veya diğer dâhil olan, etkilenen ve ilgili tarafların onarıcı süreçlerine gönüllü/özgürce, iş birliği içinde ve bilerek katılımı sağlanmalıdır.
- Suç teşkil eden fiillerden/davranışlardan etkilenen tüm mağdurlar, ilgili çatışmanın yönetimi ve çözümüne ilişkin karar alma süreçlerine özgürce, bilerek ve aktif olarak katılabilir.
- Kararlar, mağdurların ve/veya faillerin ve nihai olarak ilgili çatışmalı hal ve/veya durumun türüne ve yardım sürecinin diğer ilgili taraflarının karşılıklı özgür ve bilerek anlaşmasına dayanır.
- Ortaya çıkan süreçler her zaman yapıcı, iş birlikçi, bütünleştirici, ihtiyaçlara ve çıkarlara dayalı olmalı, yardım edebilir mahiyette olmalı ve onarıcı kavramsal sistem, yaklaşımlar ve araçlara dayalı olmalıdır.
- Yönetim sisteminin ve yetkili temsilcilerinin amacı ve sorumluluğu, toplumsal dengeyi, hukuk düzenini korumak ve toplumsal barışı tesis etmektir.

ONARICI HİZMETLERİN TARAFLARINA İLİŞKİN İLKELER

1. Onarıcı programlara katılan tüm mağdur ve faillerin ihtiyaçları, menfaatleri ve haklarına ilişkin ilkeler

- Sürece, gönüllü ve bilerek katılım ve karar verme,
- Kaynaklara ve fırsatlara adil erişimin olması, ayrımcılık yapmama, davanın niteliğine veya sürece katılan mağdurların ve/veya faillerin rolüne bakılmaksızın haklara ve farklılıklara saygı gösterilmesi,

- Onarıcı adalet yardım süreçlerine doğrudan veya dolaylı olarak dâhil olan ve ilgili tüm hizmet sağlayıcılarına ve kurumlara erişilebilirliğin ve şeffaflığın sağlanması,
- Yardım sürecinden yararlananların karakter özelliklerine uyarlanmış sürecin garanti altına alınması,
- Mağdurların ve/veya söz konusu süreçte yardımcı olunan faillerin ihtiyaç ve çıkarlarına dayalı sürecin işletilmesi,
- Davanın doğasına veya süreçteki rollerine, mağdurlara veya faillere bakılmaksızın süreçte savunmasız tarafların desteklenmesi ve korunması,
- Klasik/geleneksel süreçlere, uyuşmazlık/dava çözüm modellerine (mahkemeler dâhil) erişimin sağlanması,
- Yardım süreci sırasında ve bununla ilgili olarak ifşa edilen bilgilere ilişkin gizliliğin sağlanması,
- Tüm hizmet sağlayıcıların tarafsızlığı, yansız olması ve herhangi bir çıkar çatışmasının önlenmesi/yokluğu,
- Yardım sürecinin tarafı olan tüm bireylerin medeni haklarına ve onuruna saygı gösterilmesi,
- Yardım sürecinin tarafı olan tüm bireylerin kişisel güvenliğinin korunması,

2. Mağdur ve nihai olarak hasara/zarara uğrayan diğer taraflara ilişkin ilkeler

- İhtiyaçlarının, menfaatlerinin ve duygularının tespit edilmesi, anlaşılması ve bunlara mümkün olduğunca etkili bir şekilde yanıt verilebilmesi için destek sunulması,

- Hasarlarının tespit edilmesi, anlaşılması, kabul edilmesi ve bunlara mümkün olduğunca etkin bir şekilde yanıt verilebilmesi için destek sunulması,
- Tazmin talep etme haklarının desteklenmesi.

Mağdurlara ve nihai olarak hasara/zarara uğrayan diğer taraflara aşağıdaki fırsatlar sağlanır:

- Dâhil oldukları, etkilendikleri veya ilgilendikleri belirli çatışmalı hal ve/veya durum ile ilgili sorunların belirlemesi ve çözümler konusunda karar vermesi için süreçlere doğrudan dâhil olması,
- Suç teşkil eden fiil/davranış ve ilgili fail/faillere ilişkin sorularını sorması ve yanıtlarını alması,
- Suç teşkil eden fiilin/davranışın etkisi hakkında kendilerini ifade etmesi,
- İlgili suç teşkil eden fiil/davranış nedeniyle uğradıkları hasar/zararların onarılması, karşılanması veya tazminine ilişkin karar alma süreçlerine katılması,
- Uygun olduğunda, faille ve/veya sosyal çevrelerinin diğer üyeleriyle olan ilişkiyi yeniden tanımlaması veya onarması,
- Çatışma sonrası gerçekliği anlaması ve kabul etmesi, gerekli değişiklikleri yapması ve olayı kapatma haline ulaşması.

3. Diğer kişilerde hasara/zarara neden olan ve nihayetinde cezai yaptırımla karşılaşan faillelere ilişkin ilkeler

- Resmi olarak gerekli görülmeden önce tazminat teklif etme hakkı,
- Fiillerinin/davranışlarının bir sonucu olarak neden oldukları etkilerle ilgili süreçlere aktif katılım ve karar hakkı,

- Tarafı oldukları her davada yasal işlem hakkı (sonraki yasal işlemlerde masumiyet karinesi dâhil),
- Uygulanan onarıcı gereklilikler, öncelikle failin yerine getirme kapasitesi ve ikinci olarak da neden olunan zarar/hasar ile orantılı olması,
- Onarıcı gereklilikler, zararı karşılayan kişinin onuruna saygı gösterilmesiyle tutarlı olması.

Faillere ve diğer kişilere verilen hasar/zarardan sorumlu olanlara aşağıdaki fırsatlar sağlanır:

- Hasara/zarara neden olan fiillerin/davranışlarının sonuçlarının sorumluluğunu üstlenmesi/kabul etmesi ve mağdur/mağdurlar veya başka şekilde zarar gören taraflar üzerindeki etkilerini anlaması,
- Fiillerinin/davranışlarının bir sonucu olarak ortaya çıkan hasar/zarar hakkında duygularını (hatta pişmanlıklarını) ifade etmesi,
- Fiillerinin/davranışlarının sonucu olarak mağdurlara veya etkilenen taraflara yönelik zararı/hasarı onarmak için yapıcı destek alması,
- Islah edilmesi, zararın tazmin edilmesi, onarılması, telafi edilmesi ve/veya zararın giderilmesi, özür dilenmesi,
- Uygun olduğunda mağdur/mağdurlarla veya diğer şekilde etkilenen taraflarla pozitif ilişkilerinin (yeniden) değerlendirilmesi, yeniden (inşa edilmesi) ve hatta eski haline getirilmesi ve sosyal sisteme (yeniden) entegre olunması;
- Bir sonuca ulaşılması.

Yerel topluluk ve sosyal sistem/toplumun çıkarlarına ilişkin ilkeler¹

- Toplumun, suç teşkil eden fiil/davranış ve etkileri ile bozulan sosyal dengeyi (yeniden) kurmak veya (yeniden) değerlendirmek için ihtiyaçları ve menfaatleri zarar gördüğünde ve/veya yapıcı katılımının yararlı olabileceği durumlarda söz sahibi olması ve sürece aktif olarak katılması,
- Toplum dengesi ve güvenliği, anti-sosyal eylemleri/davranışları, kayıp/zararı azaltmak ve toplumsal barışı sağlamak, huzursuzluğu veya rahatsızlığı önlemek için yapıcı, etkili ve verimli önlem ve araçlarla teşvik edilmesi,
- Toplumsal dayanışma, kültürel çeşitliliğe, ahlaka ve hukuka saygı, suç teşkil eden fiillerin/davranışların herhangi bir düzeyde olumsuz olarak değerlendirilen sonuçlar doğurduğu her durumda genel amaç, ihtiyaç ve menfaat olarak görülmesi,
- Temsilcileri, hizmet sağlayıcıları ve bileşenleri ile yerel topluluk, ilgili taraf olarak onarıcı süreçlerin nihai bir katılımcısı ve suç teşkil eden fiillerden/davranışlardan etkilenenlerin (yeniden) sosyalleşme ve (yeniden) entegrasyonu çabalarına dâhil edilecek değerli bir kaynak olarak düşünülmesi.

Onarıcı/AUÇ/Uzlaştırma hizmetleri/yardımlı sağlayan yargı sistemi ile koordineli/yanında/bütünleşik olarak çalışan kurumlar ve personeline ilişkin ilkeler (uzlaştırma büro personeli ve uzlaştırmacılar dahil)

- Mağdurların ve faillerin kolaylaştırılmış sürece (uzlaştırma) tahhütte bulunmadan önce özel tavsiye almaya teşvik edilmesi

1 Mağdurlar ve failler, onarıcı sürecin nihai sonuçlarının yönetimi ve uygulanmasında belirli çatışmalı hal veya durumda az çok önemli bir role sahip olabilen veya olacak bir veya daha fazla topluluğun ve/veya sosyal sistemin parçası olarak düşünülmelidir.

şartı da dâhil olmak üzere ihtiyaçlara ve menfaat temelli uygulamaya bağlı olması,

- Çatışmada ve onarıcı süreçte rolleri ne olursa olsun tüm ilgili onarıcı süreç taraflarının, daha zayıf taraflara yapıcı desteğin sunulduğu belirli davanın özelliklerine² uyarlanmış iş birlikçi yardım süreçlerine katılımını kolaylaştırması,
- Yardım sağlanan (uzlaştırma) süreçte, perspektifler, anlayışlar, önerilen ve karşılıklı olarak kabul edilen anlaşmalar açısından kamu etiği davranış standartlarını koruması,
- Hem mağdurlar ve faillele çalışırken hem de hizmet sağlayıcıların işyerinde yapıcı, iş birlikçi, bütünleştirici çatışma çözümü yaklaşımlarına bağlı olması (bu, iç bütünlüğü sağlamak içindir),
- Onarıcı genel ilkelere, belirli AUÇ - Uzlaştırma temel/ana ilkeleri eklenmiştir.

★ Süreçteki tüm tarafların **kendi kaderini tayin hakkı** şunları içerir:

- Uzlaştırma sürecinde gönüllülük esastır (böyle bir sürecin tüm potansiyel ve fiili tarafları, sürece başlama prosedürü, sürecin içeriği, sürece katılım, sürecin sonuçları ve süreç sırasında alınan nihai karşılıklı kararların uygulanması konusunda tamamen özgürdür),
- Taraflar, sürecin içeriği, sonuçları ve nihai anlaşmalarının uygulanması konusunda süreci başlatmaya, sürdürmeye ve sona erdirmeye her zaman bilinçli olarak karar vermedir,

² Belirli bir davanın bazı özellikleri şu şekildedir: mağdur ve faille ilgili olanlar, suç teşkil eden fiil/davranış, diğer dahil olan, etkilenen, ilgili taraflar, uğranan kayıp/zarar, diğer ilgili kişilerle kurulan ilişkiler ve/veya çevresel unsurlar, ilgili sosyal ve/veya doğal çevre unsurları vb.

- Sürecin bireysel ve kişisel bir mahiyeti vardır – taraflar, zorlamadan, manipüle edilmeden veya başka bir şekilde kısıtlanmadan kendi sorunlarını, ihtiyaçlarını, menfaatlerini, sınırlarını ve çözümlerini tanımlamalıdır,
- ★ Hizmet sağlayıcıların (uzlaştırmacılar dâhil) tarafsızlığı ve yansızlığı – hiçbir taraf ve hiçbir bakış açısı, anlayış, amaç ve hedef, seçenek/çözüm veya rol, hizmet sağlayıcı (uzlaştırmacılar dahil) tarafından avantajlı veya dezavantajlı duruma getirilmeyecektir;
- ★ Her türlü araç ve yolla elde edilen ilgili davaya ilişkin tüm bilgilerin **gizliliği**;
 - Suç teşkil eden fiilin/davranışın sonuçlarının sosyal riskinin/ciddiyetinin olduğu davaların içerdiği yüksek risk potansiyeli göz önüne alındığında, bireysel veya sosyal riskler oluşturmamak, yasa kapsamındaki haklardan ödün vermemek veya herhangi bir yapıcı olmayan ayrımcılığa yol açmamak adına ilgili sürece katılan mağdur(lar) ve fail(-ler) ile sürecin en başında ve ortaya çıkışı sırasında gizlilik sınırları tanımlanmalı ve üzerinde anlaşmaya varılmalıdır; hizmet sağlayıcılar (uzlaştırmacılar dahil) ve diğer nihai süreç tarafları gizliliği korumalıdır, mağdur(lar) ve fail(ler) bu yükümlülüğü karşılıklı olarak mutabık kalınan sınırlamalar dahilinde özgürce ve bilerek üstlenebilir,
 - Mağdur/mağdurlar ve fail/failler arasında ve aynı kurumun belirli bir davayla ilgili olarak farklı bir işlevi olan diğer bölümleri/kısımları/hizmet sağlayıcıları dahil olmak üzere diğer kurumlarla ilgili gizliliği sağlar,
- ★ Kişisel olsun ya da olmasın hizmet sağlayıcıların dâhil olabileceği **her türlü çıkar çatışmasının önlenmesi ve ortadan kaldırılması**. Hizmet sağlayıcıların (uzlaştırmacılar dahil) mağdur/mağdurlar ve fail/failler tarafından belirlenen ve tanımlananlar dışında herhangi bir menfaat gütmesi yasaktır;

söz konusu belirli davada geçerli olan ahlaki ve yasal şartların sınırlarına yardımcı olurlar; hizmet sağlayıcıların (uzlaştır-macılar dahil) mağdur/mağdurlar ve fail/faillerle ilişkilerinin en başında açıkça mutabık kalınan ve kabul edilen mesleki anlamda başka bir hizmet türü teklif etmesi veya başlatması yasaktır; yalnızca söz konusu süreçte yardımda bulunabilirler,

★ Önceki ilkelere yeterince cevap verilebilmesi ve ilgili mağ-dur/mağdurlar ve fail/faillerin durumu buna göre algılaması için **hizmet sağlayıcıların bağımsızlığı/kendi kendine ayak-ta durması** - hizmet sağlayıcıların (uzlaştırımacılar dahil), bu özel durumda yardımda buldukları mağdur(tar) ve fail(ler) le herhangi bir türde daha önceye dayalı bir ilişkisi olmama-lıdır,

★ **Farklılıklara saygı, fırsatlara adil erişim, insan haklarına saygı, her türlü zarar verici ayrımcılığın olmamasını sağlar.**

- Onarıcı adalet ve AUÇ kavramsal sistemi, uygulamaları ve ha-reketi içindeki en iyi uygulama kılavuzlarına kurumsal çerçevenin ve bireysel hizmet sağlayıcıların taahhüdünü sağlar,
- Kurumsal çerçevenin ve bireysel hizmet sağlayıcıların, sağla-nan yardım hizmetinin ve sağlayıcılarının sürekli iyileştirilmesini amaçlayan başlangıç eğitimine ve sürekli eğitime olan taahhü-dünü verir,
- Kurumsal çerçevenin ve bireysel hizmet sağlayıcıların, onarıcı alana ve AUÇ alanına özgü araştırma faaliyetlerini izleme, dene-tim ve katılım yoluyla uygulamayı iyileştirme taahhüdünü sağlar,
- Kurumsal çerçevenin ve bireylerin, uygulamalar ve kişisel geli-şim üzerine tefekkür ederek uygulamayı geliştirme taahhüdünü sağlar,

Yargı sistemine ilişkin ilkeler

- Net bir şekilde veya daha fazla hukuki işlem gerektiren zararın düzeyi, daha fazla zarar görme riski, kamu politikası sorunları, kanıtlar veya uygun sonuç ile ilgili uyuşmazlıklar olmadığı sürece, davanın kovuşturma ve cezai yaptırım olmaksızın çözüme kavuşturulması üzerinde titizlikle durulmalıdır.
- Onarıcı adalet önlemleri ve araçları, kesinlikle onarıcı kavramsal sistem ve yaklaşımlarına özgü olanlar dışındaki diğer cezai adalet, politika veya hedeflere tabi olmamalıdır.
- İlgili davadan kaynaklanan, mağdur/mağdurların ve fail/faillerin çıkarlarına yönelik hususlar konusunda karşılıklı mutabakatını dikkate alarak, suç teşkil eden fiil/davranıştan kaynaklanan hususları söz konusu davada geçerli ahlaki ve yasal hükümlere göre çözmelidir.
- Suç teşkil eden fiil/davranıştan kaynaklanan hususların çözülmesi ve mağdur/mağdurlar ve fail/faillerin (sosyal anlamda) yeniden topluma kazandırılması, adli kovuşturmaların temel amacı olmalıdır.
- Zararı/hasarı onarmak, davanın tasarrufunda temel amaç olmalıdır.
- Onarıcı yaklaşımlar ve araçlar mümkün olduğunca özel durumlara uyarlanmalıdır.
- İyi uyarlanmış bir onarıcı yaklaşımın ve nihai onarıcı ve uygulanabilir sonuçların mümkün olduğu varsayıldığında, sonuçları sosyal risk/ağırlık düzeyi yüksek olarak değerlendirilen davalarda dahi bu tür süreçlerin yargı tarafından taraflara şiddetle tavsiye edilmesi gerekir.
- Mağdur/mağdurlar ve fail/faillerin belirli bir davadaki karşılıklı anlaşmaları yargı sistemi tarafından ciddi bir şekilde dikkate

alınmalı ve uygulanabilir ahlaki ve yasal hükümler çerçevesinde yargısal düzenlemeye dâhil edilmelidir.

- Failin, fiilinden/davranışından kaynaklanan zararı/hasarı onarmak için gerçek bir istekliliği, sosyal ve yasal olarak kabul edilen tavsiyelere uyma konusundaki teyit edilmiş çabaları değerlendirilmeli ve belirli bir davanın sonuçlandırılmasında dikkate alınmalıdır.
- Yardım sürecinin içeriği ve sonuçlarına (uzlaşma dahil) ilişkin bilgiler, geçerli yasal düzenlemelerin sınırlamaları dahilinde gizli olarak kabul edilecektir.

Avukatlara ilişkin ilkeler (hukuk danışmanları, hukuk müşavirleri, taraf vekilleri ve diğer hukukçular)

- Avukat, yasal kriterlere dayalı hak temelli uygulamayı taahhüt etmeli ve mümkün olduğunca tarafsız bir yaklaşımı sürdürmelidir.
- Şeffaflık – hukukçu, müvekkilini belirli bir davaya ilişkin faaliyetinin her aşaması hakkında bilgilendirmeli ve mağdur veya fail olup olmadığına bakılmaksızın müvekkile verilmesi talep edilen söz konusu dava dosyasındaki yasal olarak erişilebilir her belgenin bir kopyası verilmeli ve müvekkili, izlenebilecek olası seçenekler ve davanın olası sonuçları hakkında bilgilendirmelidir.
- Avukatların gizlilik yükümlülükleri, müvekkil ve davası hakkındaki bilgilerin yetkisiz üçüncü şahıslara ifşa edilmemesini gerektirir; müvekkil aleyhine tanıklık yapmamalı veya kendisine zarar verebilecek bilgileri açıklamamalıdır; gizlilik yükümlülüğü, müvekkille olan mesleki bağın sona ermesinden sonra bile, ne sebeple olursa olsun bir zorunluluk olarak kalır; avukat ile müvekkil arasında ve aynı kurumun davayla ilgili olarak ayrı bir işlevi olan başka bir bölümü de dahil olmak üzere diğer kurumlarla ilgili olarak gizlilik korunacaktır.

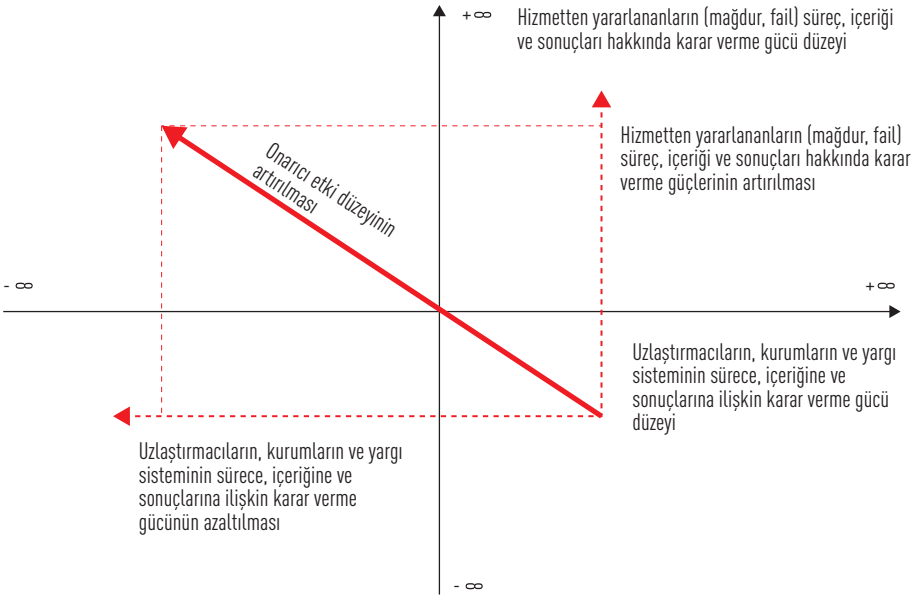
- Avukat, davanın karar verici tarafı değildir; yasal ve ahlaki hükümleri uygulayarak belirlenen sınırlar içinde müvekkilin çıkarlarını yasal olarak temsil eder; belirli davaya dahil olan diğer taraflarla herhangi bir uyuşmazlıktan kaçınmalı/bu uyuşmazlığın dışında kalmalıdır; sonuç olarak, uzlaştırma süreci sırasında, diğer tarafların söz konusu sürece ilişkin iletişimine müdahale etmeden yalnızca hizmetlerinden yararlanan tarafa hitap etmelidir; avukat, hizmetlerini kullanan tarafla ayrı görüşmeler veya ayrı toplantılar sırasında müvekkiline serbestçe hitap edebilir.
- Eski müvekkilinden ayrılrsa bile veya tarafların aynı davada aynı usuli pozisyonlara sahip olduğu (farklı failler veya farklı mağdurlar gibi) ancak yine de farklı çıkarları olabileceği durumlarda bile avukatın sadece hizmetini kullanan tarafa hizmet sunması gerekir ve aynı davada çıkarları zıt olan taraflara hizmet sunmasına izin verilmez.
- Avukat, mesleki faaliyetleri sırasında bağımsız olmalı ve buna göre hareket etmeli, kayıtlı olduğu her türlü adli, idari, yasama merciinden, barodan ve davada doğrudan veya dolaylı çıkarları olabilecek diğer kişilerden bağımsız olmalıdır. Bağımsızlığına zarar verebilecek veya bağımlı olmasından dolayı zarar görebilecek bir davayı kabul etmemelidir.
- Hizmet sağlayıcı, uluslararası ve ulusal mesleki standartlara ve Avukatların Rolüne Dair Temel Prensiplere (Havana Kuralları) göre hareket etmeli ve ilk ve sürekli mesleki gelişime ve uygulamalar ve kişisel gelişim üzerine düşünme yoluyla uygulamayı iyileştirmeye bağlılık göstermelidir.
- Hizmet sağlayıcı, yardım etmesi durumunda genel etik davranış standartlarını korumalıdır.
- Yapıcı bir çatışma çözümü etiğine bağlılık ve onarıcı adalet hareketi içindeki en iyi uygulama kılavuzlarına bağlılık olmalıdır.

Onarıcı kavramsal sistemler, onarıcı temel değerleri, ilkeleri, özellikleri vb. mümkün olduğunca belirli bir davanın ampirik ihtiyaçlarına uyarlayan pratikte geniş yöntem envanterlerinde (Alternatif Uyuşmazlık Çözüm (AUÇ) Yollarında olduğu gibi) ve çatışma yönetimi süreçleri modellerinde uygulanır/tanımlanır.

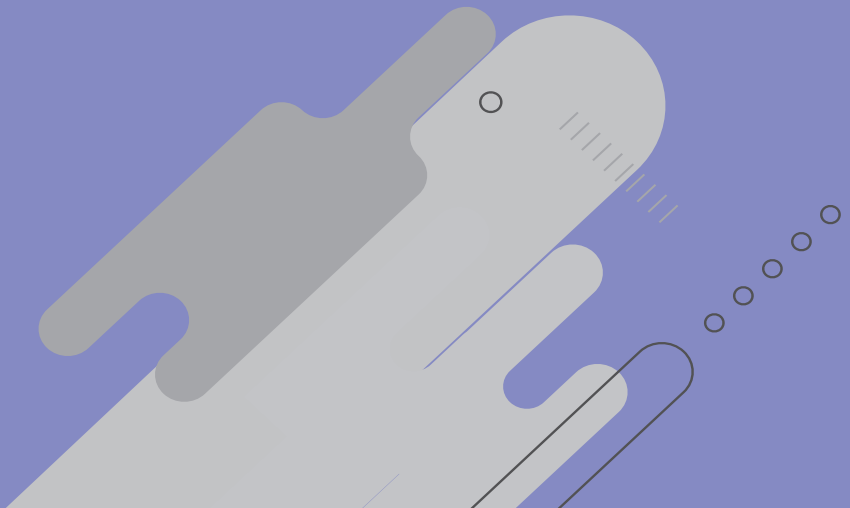
Ampirik ihtiyaçlar sıklıkla gerçeğin algılanan ve anlaşılan özelliklerine göre belirlenir ve tanımlanır; bunun karşılığında, hizmetten yararlananların (mağdurlar ve failer veya çatışmalı bir tür hal ve/veya durumla bağlantılı diğer ilgili ve etkilenen taraflar) ilişkilerini ve ilgili çevrenin (kültürler, normatif sistemler vb. dahil) ilişkilerini bireyselleştiren ve özelleştiren özelliklere göre belirlenir ve tanımlanır.

Çatışma yönetimine ilişkin onarıcı modeller, az ya da çok onarıcı özelliklere sahip olabilir, onarıcı değerlere, ilkelere az ya da çok yanıt verebilir ve az ya da çok onarıcı etkiye sahip sonuçlar üretebilir.

Tüm ve her onarıcı türdeki çatışma yönetiminin ve adalet sisteminin bir amacı, bu özellikleri geliştirmektir; bunu yapmanın bir yolu, yapısal herhangi bir değişiklik yapmadan, fakat karar verme gücünün ilgili düzeylerini dinamik bir şekilde sürece uyarlamaktır. Bu süreçte hizmetten yararlanan taraflar (mağdurlar ve failer) için karar gücünün düzeyi gelişmekte ve hizmet sağlayıcıları (mevcut modelde uzlaştırmacılar) için söz konusu düzey mümkün olduğunca düşük kalmaktadır. Bu durum birkaç kelimeyle, uzlaştırmacıların tarafların mümkün olan herhangi bir zamanda, mümkün olan herhangi bir konuda karar vermelerine izin vermeleri anlamına gelmektedir.

Şekil 1: Onarıcı özelliklerin ve etkinin seviyesini artırmak için sezgisel araç

**CUMHURİYET
SAVCILARINA
YÖNELİK
KILAVUZ**

GENEL SORUŐTURMADAN SORUMLU CUMHURİYET SAVCISI

1.1

Soruşturma Evresinin Baőlaması

s. 33

SORUŞTURMA

Uzlaştırmanın uygulanabilmesi için soruşturma evresi baőtımiő olmalıdır.

1.2

Delillerin Toplanması

s. 34

SORUŞTURMA

Yeterli Őuhenin saőtlanması için deliller, soruőturmayı yuşen Cumhuriyet savcısı tarafından toplanmalıdır.

1.3

Genel Soruşturma Usullerinin Uygulanması

s. 34

SORUŞTURMA

Uzlaştırmaya tabi Őuĉlar için genel soruşturma usulleri uygulanır.

1.4

Kimlik ve Adres Bilgilerinin Alınması

s. 35

SORUŞTURMA

Soruşturma evresinde tarafların ifadeleri alınırken, kimlik ve adres bilgileri eksiksiz kayıt altına alınır.

1.5

Suça Sürüklenen Çocuklar

s. 35

SORUŞTURMA

Suça sürüklenen çocuklar hakkında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu hükümleri uygulanır.

1.6

Uzlaştırma Hükümleri Uygulanamayacak Çocuklar

s. 35

SORUŞTURMA

12 yaşını doldurmamış veya 15 yaşını tamamlamış ancak işlediği fiilin hukuki anlam ve sonucunu algılayamayan çocuklar bakımından uzlaştırma uygulanamaz.

1.7

Sağır ve Dilsizler

s. 36

SORUŞTURMA

15 yaşını doldurmamış veya 18 yaşını tamamlamış ancak işlediği fiilin hukuki anlam ve sonucunu algılayamayan sağır ve dilsizler bakımından uzlaştırma uygulanamaz.

1.8

Akıl Hastaları

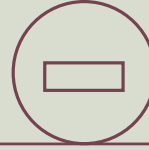
s. 37

SORUŞTURMA

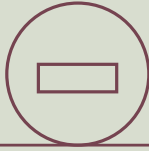
İşlediği fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği azalmış olan akıl hastaları bakımından uzlaştırma hükümleri uygulanamaz.

1.9	Kovuşturmayaya Yer Olmadığı Kararı	<small>s. 37</small>
SORUŞTURMA	Yeterli şüphe uyandıracak delil elde edilememesi durumunda kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilir.	

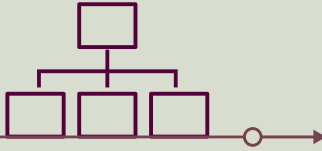
1.10	Şahsi Cezasızlık Sebepleri	<small>s. 37</small>
SORUŞTURMA	Şahsi cezasızlık sebeplerinin varlığı halinde kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilebilir.	

1.11	Uzlaştırma Büroya Gönderilemeyecek Durumlar	<small>s. 38</small>
SORUŞTURMA	Maddede gösterilen durumların varlığı halinde dosya uzlaştırma büroya gönderilmez.	

1.12	Uzlaştırmaya Tabi Suçlar	<small>s. 38</small>
SORUŞTURMA	Uzlaştırmaya tabi suçlar, adımda gösterilen esaslara göre belirlenir.	

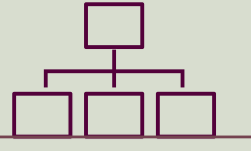
1.13

İstisnalar

s. 39

SORUŞTURMA

Adımda gösterilen durumlarda, uzlaştırmaya tabi suçların istisnaları söz konusudur.

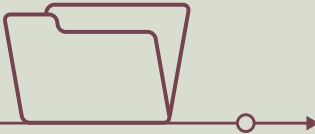
1.14

Özel Durumlar

s. 39

SORUŞTURMA

Adımda gösterilen durumlara özel hassasiyet gösterilmelidir.

1.15

Toplanması Gereken Delillerin Toplanması

s. 40

SORUŞTURMA

Soruşturma evresinde, toplanması gereken tüm deliller toplandıktan sonra gönderme kararı verilmelidir.

1.16

Soruşturma Bürosu Gönderme Kararı

s. 40

SORUŞTURMA

Soruşturma savcısı tarafından dosya, gönderme kararı ile uzlaştırma bürosuna gönderilir.

1.17

Gönderme Kararında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

s. 41

SORUŞTURMA

Gönderme Kararında maddede yazılı olan hususlara dikkat edilir.

1.18

Cumhuriyet Başsavcısı Onayı

s. 41

SORUŞTURMA

Gönderme kararı, Cumhuriyet Başsavcısı tarafından görüldü yapılır.

1.19

İade Kararı

s. 41

SORUŞTURMA

Uzlaştırma bürodan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından, belirlenen koşulların varlığı halinde dosya iade kararı ile soruşturma bürosuna gönderilir.

1.

SORUŞTURMA BÜROSUNDAN SORUMLU CUMHURİYETİ SAVCISINA YÖNELİK KILAVUZ

1.1.

İhbar veya şikâyet konusu fiilin suç oluşturmadığının herhangi bir araştırma yapılmasını gerektirmeksizin açıkça anlaşılması veya ihbar ve şikâyetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmasına yer olmadığı kararı verilmelidir. Soruşturma yapılmasına yer olmadığı kararı verildiği durumda, başlayan bir soruşturma olmadığı gibi kişi, şüpheli sıfatını da almaz. Bu durumda dosya soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından sonuçlandırılır.

Uzlaştırmaya konu bir suçun varlığını belirleyebilmek amacıyla, öncelikle, basit bir şüphe (suçun işlendiği izlenimi veren hâl) ile başlayan soruşturma evresine geçilmiş olması gerekir. Suçun işlendiği izlenimini veren hâl öğrenildikten sonra, işin gerçeği soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyeti savcısı tarafından araştırılmaya başlanır.

Uzlaştırma usulünün uygulanabilmesi için öncelikle uzlaştırmaya konu bir suçun varlığının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, gerçeğin araştırılması aşamasında delillerin toplanması sağlanmalıdır (**CMK m. 160/1**).

ÖNEMLİ - Türk hukukunda uzlaştırma kurumunun uygulanabilmesi için soruşturma evresinin başlamış olması gerekmektedir (**CMK m. 253**).

1.2.

Soruştırma bürosundan sorumlu Cumhuriyeti savcısı, işlendiği öğrenilen suçla ilişkin delilleri bizzat veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığıyla toplar. Delillerin toplanması sırasında, şüpheli lehine olan delillerin toplanması da sağlanır.

Bu evrede, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda savcıya verilen tüm yetkiler uzlaştırmaya konu suçlar bakımından da kullanılabilir.

Uzlaştırma usulünün uygulanabilmesi için, soruştırma evresine başlanması ve devam edilmesi yönünde herhangi bir muhakeme engeli bulunmaması gereklidir. İzne bağlı suçlar bakımından (gerekli) yetkili mercilerden soruştırmada izninin alınması gerekmektedir (**CMK m. 161**).

HATIRLATMA – Soruşturması veya kovuşturması muhakeme şartına bağlı suçlarda, söz konusu muhakeme şartı yerine getirilmeden uzlaştırma usulü uygulanamaz.

1.3.

Uzlaştırmaya konu suçlarda genel soruştırma usulleri uygulanır (Örneğin, bilirkişinin gerekli olduğu durumlarda bilirkişi raporu alınır). Bu evrede delil toplamak soruştırmadan sorumlu Cumhuriyet savcısının görevidir.

ÖNEMLİ - Soruştırma bürosundan sorumlu Cumhuriyet Savcısı ve denetimi altındaki adli kolluk görevlileri uzlaştırma teklifinde bulunamaz veya uzlaştırmaya ilişkin beyan alamaz.

1.4.

Uzlaşma teklifi ve müzakere aşamalarında ihtiyaç duyulacağından, tarafların kimlikleri, tebligata elverişli adresleri ve iletişim bilgileri fail ve mağdurların ifadeleri alınırken ayrıntılı şekilde kayıt altına alınmalıdır.

Çocukların mağdur olduğu suçlar ile suça sürüklenen çocuklarla ilgili soruşturmalarda, çocukların yasal temsilcileri de açık kimlik bilgileri, tebligata elverişli adresleri ve iletişim bilgileri ayrıntılı olarak sağlanmak suretiyle kayıt altına alınır.

HATIRLATMA – Taraflara ilişkin gerekli bilgilerin ayrıntılı şekilde kayıt altına alınması, uzlaştırmanın başarılı bir şekilde tamamlanması için gereklidir.

1.5.

Suçta sürüklenen çocuklar hakkında yürütülen soruşturmalar sırasında, çocuk bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı, gerekli gördüğünde, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulanmasını çocuk hâkiminden isteyebilir (**Yönetmelik m. 9/3**).

UNUTMAYINIZ – Çocuk büroda görevli Cumhuriyet savcısı, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda yer alan tedbirlerin uygulanmasını talep edebilir.

1.6.

Suçta sürüklenen çocuklarla ilgili olarak,

- 12 yaşını doldurmamış olanların cezai sorumluluğu bulunmadığından haklarında uzlaştırma hükümleri uygulanamaz.

- 12 yaşını tamamlamış ancak 15 yaşını tamamlamamış ancak işledikleri fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya davranışlarını yönlendirme yetenekleri yeterince gelişmemiş olanların ceza sorumluluğu olmadığından bunlar haklarında uzlaştırma hükümleri uygulanamaz (TCK m. 31/1-2).

ÖNEMLİ – Kusur yeteneği bulunmayan çocuklar bakımından uzlaştırma hükümleri uygulanamaz.

1.7.

Suçun işlendiği anda sağır ve dilsiz olan kişiler bakımından,

- 15 yaşını doldurmamış olanların cezai sorumluluğu bulunmadığından haklarında uzlaştırma hükümleri uygulanamaz.

- 15 yaşını tamamlamış ve 18 yaşını tamamlamamış olan ancak işledikleri fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya davranışlarını yönlendirme yetenekleri yeterince gelişmemiş olanların ceza sorumluluğu olmadığından bunlar haklarında uzlaştırma hükümleri uygulanamaz (**TCK m. 33**).

ÖNEMLİ – Kusur yeteneği bulunmayan sağır ve dilsizler bakımından uzlaştırma hükümleri uygulanamaz.

1.8.

Akıl hastalığından dolayı işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili davranışını yönlendirme yeteneği önemli ölçüde azalmış olanlar cezalandırılmayacağından haklarında uzlaştırma hükümleri de uygulanamaz.

ÖNEMLİ – Ceza sorumluluğu bulunmayan akıl hastaları bakımından uzlaştırma hükümleri uygulanamaz.

1.9.

Soruşturma evresinin sonunda, yeterli şüphe uyandıracak delillerin elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması durumunda, soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyeti savcısı kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verir. Bu durumda, dosya Uzlaştırma Bürosuna gönderilmez (**CMK m. 253/4**).

UNUTMAYINIZ – Soruşturma evresinin sonunda yeterli şüpheyi oluşturacak delilin elde edilememesi durumunda, Uzlaştırma Bürosuna gönderilmeden, kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilecektir.

1.10.

Yeterli şüphe oluşturan deliller elde edilmiş olsa bile, TCK'nin 167. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen şahsi cezasızlık hâllerinde, dosya Uzlaştırma Bürosuna gönderilmeden önce Cumhuriyet Başsavcılığı kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verebilir (**CMK m. 171/1**).

HATIRLATMA – Şahsi cezasızlık hallerinin veya cezayı kaldıran şahsi sebeplerin varlığı halinde, soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyet Başsavcılığı kovuşturmaya yer olmadığı kararı verebilecektir.

1.11.

Uzlaştırmaya konu olan suç belirlenir. Aşağıdaki durumlarda dosya Uzlaştırma Bşrosuna gşnderilmez:

- şşphelinin uzlaştırma kapsamında suçtan dolayı yakalama emri bulunması durumunda;
- Mağdura, suçtan zarar gşrene, şşpheli veya yasal temsilcisine, resmđ makamlara bildirilmiş olsa da soruşturma dosyasındaki adreste bulunmama veya yurt dışında bulunma gibi diğer herhangi bir nedenle ulaşılamaması durumunda, dosya Uzlaştırma Bşrosuna gşnderilmez.

ÖNEMLĐ – Uzlaştırma Bşrosuna dosyanın gşnderilmeyeceği durumlar, soruşturma bşrosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından tespit edilmelidir.

1.12.

Uzlaştırmaya konu suçlar, mağdur veya suçtan zarar gşren kimsenin gerçek kişi veya özel hukuk tşzel kişisi olması koşuluyla genel olarak aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- şikâyete tabi suçlar, Tşrk Ceza Kanunu veya özel ceza kanunlarında dşzenlenmiş olup olmadığına bakılmaksızın uzlaştırmaya tabidir (bkz. istisnalar).
- CMK m. 253/1'de açıkça belirtilmiş olan suçlar.
- Suça sşrşklenen çocuklar bakımından, ũst sınırı 3 yılı geçmeyen hapis ve/veya adli para cezasını gerektiren suçlar (**CMK m. 253/1**).

UNUTMAYINIZ – Suçun, uzlaştırma kapsamında olup olmadığının tespiti öncelikle soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından yapılmalıdır.

1.13.

Uzlaştırmaya konu suçların istisnaları aşağıda gösterilmiştir:

- Şikâyete tabi olsa bile cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda uzlaştırma uygulanamaz (TCK madde 102 - 105).
- Uzlaştırma kapsamındaki bir suç ile uzlaştırma kapsamına girmeyen bir suçun birlikte aynı mağdura karşı işlenmiş olması durumunda uzlaştırma uygulanamaz.
- 5941 sayılı Çek Kanunu'nun açık düzenlemesi karşısında, çekle ilgili karşılıksızdır işlemi yapılmasına sebebiyet verme suçunda uzlaştırma uygulanamaz.
- Şikâyete tabi olmasına rağmen, Türk Ceza Kanunu'nun 123/A maddesinde düzenlenen ısrarlı takip suçunda uzlaştırma uygulanamaz.

ÖNEMLİ – İstisnaların varlığı durumunda, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilmeyecek, genel soruşturma usulü uygulanacaktır.

1.14.

Aşağıdaki özel durumlara dikkat edilmelidir:

- Uzlaştırma kapsamındaki bir suçun, bu kapsamda yer almayan başka bir suçla birlikte aynı mağdura karşı işlenmesi ve kapsam dışında kalan suçtan dolayı ek kovuştur-

ma yapılmasına yer olmadığına dair karar verilmesi durumunda, dosya hemen uzlaştırma bürosuna gönderilmez. Söz konusu karara karşı itiraz süresinin sona ermesi veya itirazın reddedilmesi beklenir.

- Benzer uygulama uzlaştırmaya tabi suçlardan biri hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi durumunda da uygulanır ve itiraz süresinin sona ermesi veya itirazın reddedilmesi beklenir.

- Karşılıklı işlenen suçlarda taraflardan birinin işlediğı iddia edilen suçun uzlaştırma kapsamında olması, diğlerinin işlediğı iddia edilen suçun ise uzlaştırma kapsamında olmaması durumunda, uzlaştırmaya konu suç bakımından dosya ayrılarak uzlaştırma bürosuna gönderilir.

1.15.

Soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyeti savcısı, soruşturma evresinde toplanması gereken tüm delilleri toplar.

1.16.

Soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyeti savcısı, soruşturma evresinde toplanması gereken delilleri topladıktan sonra, aşağıdaki hususları değerlendirerek dosyayı, Yönetmeliğın EK-1'indeki forma uygun olarak Uzlaştırma Bürosuna Gönderme Kararı ile uzlaştırma Bürosuna gönderir:

- İşlenen suçun uzlaştırma kapsamında olduğı,
- Şikâyet başta olmak üzere muhakeme koşullarının sağlandığı,
- Kamu davası açılması için yeterli şüphe bulunduğı,

- Uzlaştırmamanın sağlanamaması durumunda dosyanın iddianame hazırlanmak üzere tekemmül ettirilmiş olduğu **(Yönetmelik m. 10/2)**.

1.17.

Gönderme kararında;

- Maddi olay, her suçun faillerini ve mağdurlarını açıkça göstererek delillerle ilişkilendirilmek suretiyle ayrıntılı olarak tanımlanır.

- Şüphelinin birden fazla mağdura karşı işlediği birden fazla suçta, şüphelinin her mağdura yönelik eylemi, uzlaştırmaya konu olanlar açısından ayrı ayrı değerlendirilir (Örnek -1) **(Yönetmelik, Ek 1)**.

- Uzlaştırma Bürosunun uzlaştırmacı görevlendirme tutanağındaki bilgiler UYAP sistemi üzerinden alındığından, mağdur – fail ve suça ilişkin verilerin doğruluğu teyit edilmelidir.

1.18.

Soruşturma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet Savcısının Gönderme Kararının (Ek-1) ardından Cumhuriyet Başsavcısı veya görevlendirilen Cumhuriyet Başsavcı Vekili tarafından görüldü işlemleri gerçekleştirilir **(Yönetmelik m. 10/4)**.

1.19.

Dosya, Uzlaştırma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından, Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan Soruşturma Bürosuna İade Kararı ile iade edildiğinde;

- Suçun uzlaştırmaya konu bir suç olmaması nedeniyle iade kararı verilmiş ise genel soruşturma usulü uygulanır.

- Yeterli şüphe elde edilemediği için iade kararı verilmiş ise, yeterli şüphe oluşturan delillerin elde edilmesi durumunda dosya yeniden uzlaştırma bürosuna gönderilir.

- Yeterli şüphe uyandıran delillerin elde edilememesi hâlinde kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilir (Örnek -2).

UZLAŖTIRMA BÜRODAN SORUMLU CUMHURİYET SAVCISI

2.1.1

İnceleme

s. 45

SORUŖTURMA

UzlaŖtırma büroya gelen dosya, bürodan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından incelenir.

2.1.2

**İade
Kararı**

s. 45

SORUŖTURMA

Adımda gösterilen koşulları sağlamayan dosya, soruŖturma bürosuna iade edilir.

2.1.3

**UzlaŖtırma
İŖlemlerinin
Yürütüleceği KiŖiler**

s. 46

SORUŖTURMA

UzlaŖtırma iŖlemlerinin kimlerle yürütülmesi gerektiğini uzlaŖtırma bürodan sorumlu Cumhuriyet savcısı belirler.

2.1.4

**UzlaŖtırmacı
Görevlendirilmesi**

s. 46

SORUŖTURMA

UzlaŖtırmacı görevlendirilmesi, Daire Başkanlığı tarafından belirlenen listeye göre, uzlaŖtırma bürodan sorumlu Cumhuriyet savcısının onayı ile yapılır.

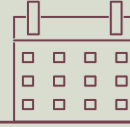
2.1.5

Kimlik ve Adres Bilgilerinin Alınması

s. 47

SORUŞTURMA

Soruşturma evresinde tarafların ifadeleri alınırken, kimlik ve adres bilgileri eksiksiz kayıt altına alınır.

2.1.6

Uzlaştırma İşlemlerinde Süre

Zaman
30+20+20

s. 47

SORUŞTURMA

Uzlaştırma işlemleri uzlaştırmacıların uzlaştırma evrakını almasından itibaren 30 gün içinde sonuçlandırılmalıdır. Talep üzerine bu süre, her defasında 20 günü aşmamak üzere en fazla iki defa daha uzatılabilir.

2.1.7

Uzlaştırmacının Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı

s. 48

SORUŞTURMA

Uzlaştırma sürecinde, uzlaştırmacıların bağımsız ve tarafsız olmaları esastir.

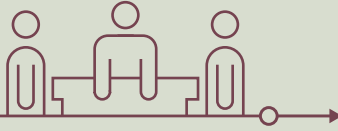
2.1.8

Uzlaştırma Sürecinin Teklif Aşamasında Kalması

s. 48

SORUŞTURMA

Uzlaştırma sürecinin teklif aşamasında olumsuz sonuçlanması durumunda, uzlaştırmacı tarafından büroya teslim edilen belgeler, Cumhuriyet savcısı tarafından değerlendirilir.

2.1.9

Uzlaştırma Sürecinin Müzakere Aşamasına Geçmesi

s. 48

SORUŞTURMA

Uzlaştırma süreci müzakere aşamasına geçerse, uzlaştırma bürosuna sunulan uzlaştırma raporu, Cumhuriyet savcısı tarafından değerlendirilir.

2.1.10

Uzlaştırma Raporunu Cumhuriyet Savcısının İncelemesi

s. 49

SORUŞTURMA

Uzlaştırma raporunu inceleyen Cumhuriyet savcısı, adımda belirtilen işlemleri gerçekleştirir.

2.1.11

Cumhuriyet Savcısı Tarafından Verilebilecek Kararlar

s. 49

SORUŞTURMA

Uzlaştırma raporunun incelenmesinden sonra Cumhuriyet savcısı, adımda belirtilen kararları verebilir.

2.1.12

Uzlaşma Belgesi

s. 51

SORUŞTURMA

Taraflar, uzlaştırmacı görevlendirilmeden önce veya uzlaştırma teklifinin reddedilmesinden sonra en geç iddianame düzenlendiği tarihe kadar, uzlaşma belgesi düzenleyebilirler.

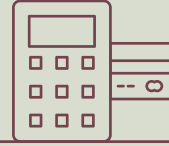
2.1.13

Uzlaştırmacı Ücreti

s. 51

SORUŞTURMA

Uzlaştırmacı ücreti, uzlaştırma sürecinin aşamalarına göre Cumhuriyet savcısı tarafından, Tarifeye göre belirlenir.

2.1.14

Uzlaştırmacı Giderleri

s. 52

SORUŞTURMA

Uzlaştırmacı giderleri, Tarifenin ilgili maddesinde belirlenen sınırları aşmayacak şekilde ödenir.

2.2.1

Kovuşturma Evresinde Uzlaştırma Uygulanabilecek Durumlar

s. 53

KOVUŞTURMA

Kovuşturma evresinde uzlaştırma, istisnai durumlarda uygulanabilir.

2.2.2

Mahkemeden Eksikliklerin Giderilmesi Talebi

s. 54

KOVUŞTURMA

İnceleme sonucunda gerek duyulması halinde, Uzlaştırma için mahkemeden gönderilen dosyanın eksikliklerin tamamlanması istenebilir.

2.2.3	 Uzlaştırıcı Görevlendirilmesi	 Uzlaştırma İşlemlerinde Süre
KOVUŞTURMA	<p>Kovuşturma evresinde Cumhuriyet savcısının onayı ile uzlaştırıcı atanır.</p>	<p>Uzlaştırma işlemleri uzlaştırıcıların uzlaştırma evrakını almasından itibaren 30 gün içinde sonuçlandırılmalıdır. Talep üzerine bu süre, her defasında 20 günü aşmamak üzere en fazla iki defa daha uzatılabilir.</p>
	s. 54	s. 54

2.2.5	 Uzlaştırma Raporunun Mahkemeye Gönderilmesi
KOVUŞTURMA	<p>Uzlaştırma sürecinin tamamlanmasından sonra dosya mahkemeye gönderilir.</p>
	s. 54

2.

UZLAŞTIRMA BÜROSUNDAN SORUMLU CUMHURİYET SAVCISINA YÖNELİK KILAVUZ

2.1.

Soruşturma Evresi

2.1.1.

Uzlaştırma kapsamında olan bir suçun işlenmesinden dolayı soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyeti savcısı tarafından verilen gönderme kararı uyarınca gönderilen dosya, Uzlaştırma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından incelenecektir (**Yönetmelik m. 10/1**).

İnceleme, aşağıdaki hususları kapsar:

- Suçun uzlaştırma kapsamında kalan bir suç olup olmadığı,
- Suçun sübutuna doğrudan etki edecek delillerin toplanıp toplanmadığı,
- Soruşturma evresinin sonunda kamu davası açmak için yeterli şüphe bulunup bulunmadığı,
- Varsa, muhakeme şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediği.

2.1.2.

Yukarıda belirtilen koşullardan en az birinin yerine getirilmediği durumlarda ilgili dosya, Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan forma uygun olarak Soruşturma Bürosuna İade Kararı ile soruşturma bürosuna geri gönderilir (**Yönetmelik m. 11**).

2.1.3.

Uzlaştırma sürecinden yararlananların reşit olmadıkları veya sınırlı hukuki ehliyete sahip oldukları durumlarda, uzlaştırma işlemlerinin kiminle yapılması gerektiğini Uzlaştırma Büro dan sorumlu Cumhuriyet savcısı belirler.

Yasal temsilcinin bulunmadığı durumlarda, yasal temsilci atanması süreci Uzlaştırma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet Savcısı tarafından başlatılır. Yasal temsilcinin belirli olmadığı durumlarda dosya, uzlaştırmacıya tevdi edilmez.

Reşit olmayan veya sınırlı hukuki ehliyete sahip bir kişinin çıkarlarını temsil etmek üzere yasal olarak yetkilendirilmiş/atanmış kişinin bu kişiyle çıkar çatışması yaşadığı durumlarda, yeni bir yasal temsilci atanır (**Yönetmelik m. 29**).

ÖNEMLİ - Yasal temsilcinin bulunmadığı durumlarda, yasal temsilci atanma süreci Uzlaştırma Bürosu tarafından tamamlanmalıdır.

2.1.4.

Dosyanın iade edilmediği veya iade edilen dosyanın soruşturma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından eksiklikleri tamamlanarak Büro ya geri gönderildiği durumlarda, uzlaştırmacı görevlendirilmesi Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır.

Cumhuriyet savcısı, ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı yargı çevresinde yeteri kadar uzlaştırmacı bulunmaması durumunda, en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı listesinden de görevlendirme yapılabilir.

Uzlaştırmacının tarafsızlığı esastır. Bu nedenle, uzlaştırmacının yapılan görevlendirmeyi reddetmesi veya uzlaştırma sürecini yürütmekten çekinmesi için (haklı) bir gerekçesi olduğu durumlarda, Uzlaştırma Bürosundan sorumlu

Cumhuriyet savcısı, bu gerekçeye ilişkin değerlendirme yapar. Söz konusu gerekçenin makul görüldüğü durumlarda, uzlaştırmacının görevlendirilmesi sonlandırılır ve başka bir uzlaştırmacı görevlendirilir (**Yönetmelik m. 28**).

ÖNEMLİ - Suçun işlendiği tarihten itibaren bir aylık süre geçmedikçe (sakinleşme/soğuma süresi) uzlaştırmacı görevlendirmesi yapılmaz.

2.1.5.

Uzlaştırma teklif ve müzakere aşamalarında ihtiyaç duyulacağından, fail ve mağdurların beyanları alınırken, tarafların kimlikleri, tebligatlar için elverişli açık adresleri ve diğer iletişim bilgileri hakkında ayrıntılı şekilde bilgi sağlanacak ve bunlar kayıt altına alınacaktır.

Mağduru çocuk olan veya suça sürüklenen çocuklarla ilgili soruşturmalarda, ayrıca yasal temsilcilerinin de açık kimlikleri ve tebligat için elverişli açık adresleri hakkında ayrıntılı bilgi temin edilmeli ve kayıt altına alınmalıdır.

2.1.6.

Uzlaştırma işlemleri uzlaştırmacıların uzlaştırma evrakını almasından itibaren 30 gün içinde sonuçlandırılmalıdır. Bu süre, görevlendirilen uzlaştırmacının belirlenen 30 günlük süre dolmadan yapacağı resmî talep üzerine Cumhuriyet Savcısı tarafından her defasında 20 günü aşmamak üzere en fazla iki defa daha uzatılabilir. Söz konusu süreler düzenleyici nitelikteki sürelerdir (**CMK m. 253/12**).

ÖNEMLİ - Uzlaştırmacıya tanınan süre, hak düşürücü değil, düzenleyici süredir.

2.1.7.

Cumhuriyet savcısı uzlaştırma esnasında izlenecek yöneme ilişkin olarak uzlaştırmacı ile bir araya gelebilir ve uzlaştırmacıya talimat verebilir. Bu yetkinin, Cumhuriyet savcısı tarafından kullanılmaması ve uzlaştırmacının, uzlaştırmacının nasıl yürütüleceği konusunda kendi takdirini kullanmakta serbest olması tavsiye edilir (**CMK m. 253/1**).

2.1.8.

Uzlaştırma sürecinin, teklif aşamasında olumsuz sona erdiği durumlarda, Cumhuriyet Savcısı uzlaştırmacı tarafından büroya teslim edilen belgeleri, aşağıdaki hususları belirlemek amacıyla değerlendirir:

- Taraflara başlangıçta yeterli bilgi verilip verilmediği;
- Süreçte yapılan işlemlerle ilgili olarak bilgilendirme raporu hazırlanıp hazırlanmadığı;
- Uzlaşma teklif formlarında uzlaştırma konusu suç, uzlaşma teklif tarihi ve tarafların imzalarının yer alıp almadığı;
- Uzlaşma teklifinin ilgili mevzuata uygun olarak yerine getirilip getirilmediği.

İnceleme sonucunda herhangi bir eksiklik tespit edilirse, dosya, ilgili eksiklikleri gidermesi için aynı uzlaştırmacıya tevdi edilir. Bu durumda, uzlaştırmacının eksiklikleri giderbilmesi için Cumhuriyet savcısı tarafından tespit edilen eksiklikler açık bir şekilde belirtilir. Uzlaştırma işlemlerinde herhangi bir eksiklik tespit edilmemesi durumunda, şüpheli hakkında iddianame hazırlanır (**Yönetmelik m. 18**).

2.1.9.

Uzlaştırma süreci müzakere aşamasına geçtiğinde, uzlaştırmacı tarafından uzlaştırma bürosuna sunulan uzlaştırma raporu, aşağıdaki hususların değerlendirilmesi amacıyla Cumhuriyet Savcısı tarafından incelenir:

- Uzlaştırma sürecinin, tarafların özgür ve bilinçli kararlarına dayanıp dayanmadığı,
- Uzlaştırma sürecinin kanun ve yönetmeliğe uygun şekilde yürütülüp yürütülmediği,
- Uzlaştırma raporu ile ilgili iş ve işlemlerin kanunda belirtilen usul ve esaslara göre yapılıp yapılmadığı,
- Varsa edimin hukuka ve ahlaka uygun olup olmadığı.

2.1.10.

Raporun incelenmesinden sonra, Cumhuriyet savcısı:

- Yukarıdaki maddede yer alan koşullara uyduğunu belirlediği durumlarda ilgili raporu onaylar, imzalar ve soruşturma dosyasına dâhil eder,
- Yukarıdaki maddede yer alan koşullardan en az birinin karşılanmadığı durumlarda, raporu onaylamaz/reddeder, buna göre raporu onaylamamasının gerekçesini de gösterir,
- Edimin hukuka ve ahlaka aykırı olması durumunda, uzlaştırma süresine uyulması koşuluyla tarafların özgür iradesiyle farklı bir edim kararlaştırılması için dosyayı uzlaştırmacıya tevdi eder,
- Uzlaştırma ile ilgili işlemlerin kanunda belirtilen usul ve esaslara aykırı olduğunu tespit ederse, ilgili aykırılıkların giderilmesi için dosyayı aynı uzlaştırmacıya iade eder.

2.1.11.

Uzlaştırma müzakereleri sonucunda Cumhuriyet Savcısı aşağıdaki kararlardan birini verir:

- Uzlaştırma sürecinin olumsuz sonuçlanması durumunda, soruşturma sürecinde yapılacak başka bir işlem yoksa fail hakkında iddianame düzenler.

- Edimsiz uzlaşma durumunda veya şüphelinin edimi def'aten yerine getirmesi durumunda kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilir. Bu karar, Ceza Muhakemesi Kanunu m. 172 gereğince taraflara bildirilir.

- Uzlaştırma sonucunda edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arz etmesi durumunda CMK m. 171/2'de yer alan koşullar aranmaksızın kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilir;

- Bu durumda, uzlaştırmanın gereklerini yerine getirmesi halinde kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir;

- Edim süresi içerisinde yerine getirilmezse, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı kaldırılır ve şüpheli hakkında iddianame düzenlenir.

- Edimin erteli, sürekli veya takside bağlanması durumunda, edimin yerine getirilip getirilmediği hususu Uzlaştırma Bürosu tarafından takip edilecektir.

- Suça sürüklenen bir çocuk hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği veya iddianame düzenlendiği durumlarda, gerekli görüldüğü takdirde, çocuk hâkiminden 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda öngörülen koruyucu ve destekleyici tedbirleri uygulaması istenebilir **(Yönetmelik m. 20)**.

ÖNEMLİ - Soruşturma evresinde; erteli, sürekli veya takside bağlanan edimin takibi Uzlaştırma Bürosu tarafından yerine getirilir.

2.1.12.

Taraflar, uzlaştırmacı görevlendirilmeden önce veya uzlaşma teklifinin reddedilmesinden sonra en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar, uzlaştırma rapor örneğine uygun olarak uzlaşma belgesi düzenleyebilirler.

Cumhuriyet savcısı bu belgeyi tarafların özgür iradelerine dayanıp dayanmadığı, edimin hukuka ve ahlaka uygun olup olmadığı noktalarında denetler.

Tarafların özgür iradelerine dayandığı veya edimin hukuka ve ahlaka aykırı olmadığı kanaatine varırsa, uzlaştırma raporu mühür ve imza altına alınarak, soruşturma dosyasında saklanır.

Tarafların özgür iradelerine dayandığı veya edimin hukuka ve ahlaka uygun olduğu kanaatine varmazsa, uzlaşma raporunu onaylamaz. Onaylamama gerekçesi rapora yazılır (**Yönetmelik m. 26**).

UNUTMAYINIZ – Soruşturma evresinde, uzlaşma belgesi ancak iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar hazırlanabilir.

2.1.13.

Uzlaştırmacı ücreti; uzlaşma teklifinin olumsuz sonuçlanması halinde uzlaşma teklif formu ile bilgilendirme tutanağının ibrazından, uzlaştırma raporu düzenlenmesi halinde ise raporun onaylanmasından sonra, Cumhuriyet savcısı tarafından Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesine uygun olarak belirlenir ve sarf kararıyla ödenir.

ÖNEMLİ - Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacının ücretini Tarife'ye göre belirlerken uzlaştırmacının, tarafların yaşları, eğitimleri, sosyal ve ekonomik durumları gibi önemli niteliklerini değerlendirme ve tarafları uzlaştırabilme kabiliyetini, süreçte gösterilen çabayı, taraf sayısını, uyuşmazlığın kapsamını ve niteliğini dikkate alır.

Birden fazla uzlaştırmacının görevlendirildiği durumlarda Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesi'nde belirlenen ücret, görevlendirilen her bir uzlaştırmacıya ayrı ayrı ve eşit olarak ödenmelidir.

DİKKAT - Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arz etmesi durumunda uzlaştırma olumlu sonuçlandığından, uzlaştırmacı ücreti Tarifede bu sonuca göre belirlenen aralıklar dikkate alınarak, Cumhuriyet savcısı tarafından takdir edilir ve sarf kararıyla ödenir. Edimin sonradan yerine getirilmemesi, uzlaştırmacı ücretinin miktarını etkilemez.

2.1.14.

6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri doğrultusunda, mutad olarak kullanılan araca göre uzlaştırmacının yapmış olduğu zorunlu yol giderleri de dâhil olmak üzere giderler, Tarifenin ilgili maddesinde belirlenen sınırları aşmayacak şekilde/miktarda ödenir. Ödeme için, uzlaştırmacının, yaptığı masrafları gösteren bir belge, bir gider notu veya makul bir yazılı beyan hazırlaması gerekmektedir (**Yönetmelik m. 38**).

Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır ve bu giderler ilgili ödenekten karşılanır.

Uzlaştırmanın gerçekleşmemesi hâlinde uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri hakkında CMK'nın yargılama giderlerine ilişkin hükümleri uygulanır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi hâlinde uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

ÖNEMLİ - Uzlaştırmacı ücreti ve diğer giderler, yargılama giderlerindedir.

2.2.

Kovuşturma Evresi

2.2.1.

Kovuşturma evresinde izin verilebilecek uzlaştırma süreci bir istisna teşkil etmektedir. Kovuşturma evresinde bu tür bir sürecin başlatılmasına ilişkin mahkeme tarafından gönderilen dosya Cumhuriyet Savcısı tarafından değerlendirilir/kontrol edilir.

Mahkeme tarafından gönderilen ara kararda, uzlaştırma işleminin yapılacağı kişilerin ve uzlaştırmaya tabi suçların açıkça belirtilip belirtilmediği ile suçun açıkça uzlaştırma kapsamında olup olmadığı incelenir.

ÖNEMLİ - Soruşturma evresinde kanuna ve yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirilen uzlaştırma başarısız sonuçlanmışsa, kovuşturma evresinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilmez.

2.2.2.

Bu inceleme sonucunda Cumhuriyet Savcısı:

- Suçun açıkça uzlaştırma kapsamında olmadığını tespit ederse, mahkemeden, kararını yeniden değerlendirmesini isteyebilir,
- Kararda, uzlaştırma işleminin yapılacağı kişiler veya uzlaştırmaya tabi suçlar açıkça belirtilmemiş ise bu eksikliklerin giderilmesini mahkemeden talep edebilir (**Yönetmelik m. 22**).

2.2.3.

Mahkeme kararının eksiksiz olduğu durumlarda uzlaştırmadan sorumlu Cumhuriyet Savcısı tarafından bir uzlaştırmacı görevlendirilir.

2.2.4.

Uzlaştırma süreci, görevlendirilen uzlaştırmacı tarafından uzlaştırma belgelerinin alınmasından itibaren 30 gün içinde sonuçlandırılmalıdır. Bu süre, ilgili dava için görevlendirilen uzlaştırmacının talebi üzerine Cumhuriyet Savcısı tarafından her defasında 20 günü aşmamak üzere en fazla iki defa daha uzatılabilir. Söz konusu süreler düzenleyici nitelikteki sürelerdir.

2.2.5.

Uzlaştırma sürecinin teklif aşamasında olumsuz sonuçlanması halinde, uzlaştırma dosyası, teklif formları ile yapılan iş ve işlemlere ilişkin bilgilendirme tutanağı uzlaştırmacı tarafından Uzlaştırma Bürosuna teslim edilir. Söz konusu belgeler Uzlaştırma Bürodan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından mahkemeye gönderilir.

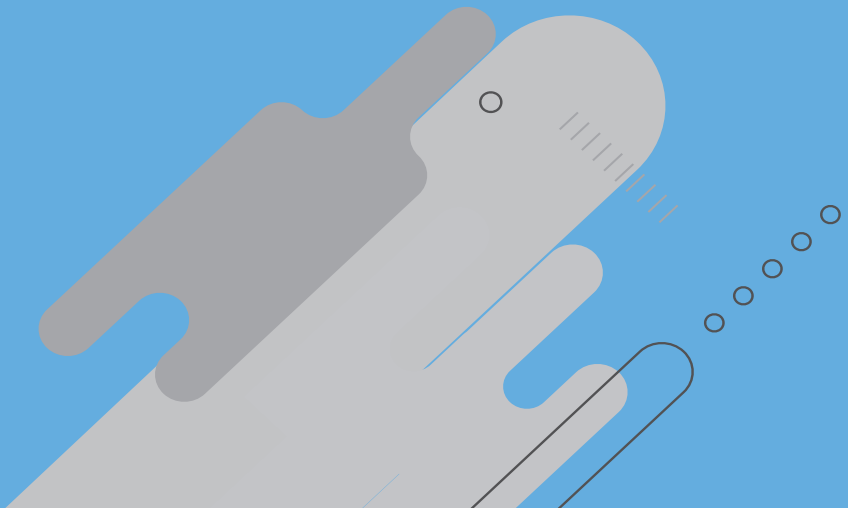
Uzlaştırma sürecinin müzakere aşamasına geçmesi durumunda;

- Müzakere aşamasında olumsuz sonuçlandığı hallerde uzlaştırma raporunun büroya tesliminden sonra Cumhuri-

yet savcısı, dosyayı ve raporu üst yazıyla ilgili mahkemeye gönderir.

- Müzakere aşamasının olumlu sonuçlandığı hâllerde her bir suç açısından edimli (edimin tam ifa edilmesine/edilmemesine dair sonuçların da belirtilmesi suretiyle) veya edimsiz anlaşmanın ve tarafların imzalarını da içeren uzlaştırma raporunun büroya tesliminden sonra Cumhuriyet savcısı, dosyayı ve raporu üst yazıyla ilgili mahkemeye gönderir.

Mahkeme tarafından uzlaştırma raporunun onaylanması ya da reddi sonrasında, Cumhuriyet savcısı tarafından Uzlaştırıcı Asgari Ücret Tarifesine uygun olarak uzlaştırıcı ücreti belirlenir ve düzenlenecek sarf kararı mahkemeye gönderilir.

HÂKİMLERE
YÖNELİK
KILAVUZ

HÂKİMLER

1

Uzlaştırmanın Muhakeme Şartı Olması

s. 60

KOVUŞTURMA

Uzlaştırma bir muhakeme şartıdır. Uzlaştırma girişiminde bulunulmadan hazırlanan iddianame, iade edilecektir.

2

Kovuşturma Evresinde Uzlaştırmanın Uygulanabileceği Durumlar

s. 60

KOVUŞTURMA

Kovuşturma evresinde uzlaştırma, Yönetmelikte belirtilen sınırlı durumlarda uygulanabilir.

3

Dosyanın Uzlaştırma Bürosuna Gönderilmesi

s. 60

KOVUŞTURMA

Kovuşturma evresinde dosya, Mahkeme ara kararı ile uzlaştırma bürosuna gönderilecektir.

4

Uzlaştırma İşlemlerinin Yürütülmesi

s. 61

KOVUŞTURMA

Uzlaştırma işlemleri kovuşturma evresinde de, uzlaştırma bürosu tarafından yürütülecektir.

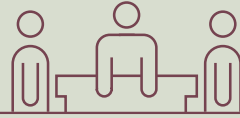
5

Uzlaştırma Sürecinin Teklif Kılması

s. 61

KOVUŞTURMA

Uzlaştırma süreci teklif aşamasında olumsuz sonuçlanması halinde, uzlaştırmacı tarafından teslim edilen belgeler mahkemeye gönderilecektir.

6

Uzlaştırma Sürecinin Müzakere Aşamasına Geçmesi

s. 62

KOVUŞTURMA

Uzlaştırma süreci müzakere aşamasına geçerse, uzlaştırma bürosuna sunulan uzlaştırma raporu, mahkemeye gönderilecektir.

7

Mahkeme Tarafından Belgelerin İncelenmesi

s. 63

KOVUŞTURMA

Uzlaştırma büro tarafından gönderilen belgeler, mahkeme tarafından incelenir.

8

Uzlaşma Belgesi

s. 63

KOVUŞTURMA

Taraflar, uzlaştırma teklifinin reddedilmesinden sonra en geç hüküm verilinceye kadar, uzlaşma belgesi düzenleyebilirler.

9

Mahkeme Tarafından Verilebilecek Kararlar

s. 64

KOVUŞTURMA

Belgelerin veya Raporun incelenmesinden sonra, adımda gösterilen kararlar Mahkeme tarafından verilebilir.

10

Dava Giderleri

s. 65

KOVUŞTURMA

Mahkeme, uzlaştırma giderleri için dava giderlerine ait hükümleri uygulayacaktır.

1.

Uzlaştırma bir ceza yargılaması şartıdır. Uzlaştırma usulü uygulanmaksızın hazırlanan iddianame, mahkeme tarafından Cumhuriyet savcılığına iade edilir.

Uzlaştırmaya tabi bir suçta, soruşturma evresinde uzlaştırmanın hukuka uygun gerçekleştirilmemesi durumunda, CMK m. 174/1-c gereğince iddianame iade edilir.

2.

İddianamenin kabulünden sonra;

- Kovuşturma konusu suçun hukuki niteliğinin değişmesi nedeniyle uzlaştırma kapsamında olduğunun anlaşılması,

- Soruşturma evresinde uzlaşma teklifinde bulunulması gerektiğinin ilk olarak kovuşturma evresinde anlaşılması,

- Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame dzenlenmek-sizin, iddianame yerine geçen belge ile doğrudan mahkeme önüne gelen uzlaştırmaya tabi bir suçun varlığı halinde,

- Kovuşturma evresinde kanun değişikliği nedeniyle suçun uzlaştırma kapsamına girmesi hâlinde, ilgili dava dosyası kovuşturma evresinde uzlaştırma bürosuna gönderilebilir.

Suçun uzlaştırma kapsamında bir suç olup olmadığı mahkeme tarafından belirlenir.

ÖNEMLİ - Kovuşturma evresinde, uzlaşma teklifi, sadece Uzlaştırma Bürosu tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı tarafından yapılır.

3.

Mahkeme, kovuşturma evresinde uzlaştırma sürecini başlatmak için ara kararı ile dosyayı Uzlaştırma Bürosuna gönderir.

Mahkeme, ara kararında uzlaştırma sürecine katılmaya davet edilecek kişileri ve uzlaştırmaya tabi olan suçları açıkça belirtir (**Yönetmelik m. 22/3; CMK m. 243**).

ÖNEMLİ - Kovuşturma evresinde mağdurun ölmesi durumunda, ancak katılan sıfatını aldığı takdirde mirasçıları ile uzlaştırma görüşmeleri yürütülebileceğinden, ara kararında katılan sıfatını alan mağdurun mirasçıları da gösterilir (**CMK m. 243**).

Mahkeme tarafından gönderilecek dosyada, uzlaştırma konusu suç ya da suça ilişkin belgelerden, uzlaştırma için gerekli olup da mahkeme tarafından uygun görülenlerin yer alması, uzlaştırmamanın başarıyla sonuçlanması açısından önem arz eder.

4.

Uzlaştırma işlemleri, soruşturma evresinde olduğu üzere, kovuşturma evresinde de Uzlaştırma Bürosu tarafından yürütülür (**CMK m. 253**).

Kovuşturma evresinde mahkeme, belirli bir davayı, yalnızca istisnai durumlarda Uzlaştırma Bürosuna gönderebilir. Uzlaştırma süreci soruşturma evresinde usulüne uygun olarak yürütülmüşse, burada bir karşılıklı uzlaştırma anlaşmasına varılmamış olsa bile, ilgili dava kovuşturma evresinde uzlaştırmaya yönlendirilmez.

5.

Uzlaştırma sürecinin teklif aşamasında kaldığı durumlarda, uzlaştırmacı tarafından uzlaştırma bürosuna teslim edilen teklif formu ve sürece ilişkin bilgilendirme tutanağı, aşağıdaki hususları tespit üzere mahkeme tarafından değerlendirilecek/denetlenecektir:

- Taraflara uzlaştırma ve sonuçlarına dair yeterli bilginin verilip verilmediği,
- Ortaya konulan faaliyetler ve işlemler ile ilgili bilgilendirme raporu hazırlanıp hazırlanmadığı,
- Uzlaştırma teklif formlarında uzlaştırma konusu suç, uzlaşma teklif tarihi ve tarafların imzalarının yer alıp almadığı,
- Uzlaşma teklifinin mevzuata uygun olarak yerine getirilip getirilmediği.

Herhangi bir eksiklik tespit edilmesi durumunda, dosya eksikliklerin giderilmesi için uzlaştırmacıya tevdi edilmek üzere büroya gönderilir.

Herhangi bir eksiklik tespit edilmemesi durumunda, sanık hakkında yargılamaya devam olunur.

6.

Uzlaştırma süreci müzakere aşamasına geçtiğinde, uzlaştırmacı tarafından uzlaştırma bürosuna sunulan uzlaştırma raporu ve ekleri, aşağıdaki hususların değerlendirilmesi ve karara bağlanması amacıyla mahkeme tarafından incelenir:

- Uzlaştırmacının ilgili süreçteki tüm tarafların özgür ve bilinçli kararına dayandırılıp dayandırılmadığı;
- Uzlaştırma sürecinin kanun ve yönetmeliğe uygun yürütüp yürütmediği;

- Varsa edimin hukuka ve ahlaka uygun olup olmadığı;
- Uzlaştırma raporu ile ilgili iş ve işlemlerin kanunda belirtilen usul ve esaslara göre yapılıp yapılmadığı **(CMK m. 254 ve 253/17)**.

7.

Raporu inceledikten sonra mahkeme:

- Yukarıdaki maddede belirtilen hususlara (koşullara) uygun olduğunu belirlerse, raporu mühür ve imza altına almak suretiyle onaylar, kovuşturma dosyasında muhafaza eder.

- Yukarıdaki maddede belirtilen durumlardan en az birine aykırı olması halinde, raporu onaylamaz. Onaylamama gerekçesini rapora yazar.

- Edimin hukuka ve ahlaka aykırı olması durumunda, uzlaştırma süresine uyulması koşuluyla tarafların özgür iradesiyle farklı bir edim kararlaştırılması için dosyayı büroya gönderir .

- Uzlaştırma ile ilgili işlemlerin kanunda belirtilen usul ve esaslara aykırı olduğunu tespit ederse, ilgili aykırılıkların giderilmesi için dosyayı uzlaştırmacıya tevdi edilmek üzere büroya gönderir **(CMK m. 253/12)**.

8.

Taraflar, kovuşturma evresinde uzlaşmanın uygulanabildiği durumlarda, uzlaşma teklifinin reddedilmesinden sonra en geç hüküm verilmeye kadar, uzlaştırma rapor örneğine uygun olarak uzlaşma belgesi düzenleyebilirler.

Bu belge Mahkeme tarafından, tarafların özgür iradelerine dayanıp dayanmadığı, varsa edimin hukuka ve ahlaka uygun olup olmadığı noktalarında denetlenir.

Tarafların özgür iradelerine dayandığı veya edimin hukuka ve ahlaka aykırı olmadığı kanaatine varılırsa, uzlaştırma raporu mühür ve imza altına alınarak, kovuşturma dosyasında saklanır.

Tarafların özgür iradelerine dayanmadığı veya edimin hukuka ve ahlaka aykırı olduğu kanaatine varılırsa, uzlaştırma raporu onaylanmaz. Onaylamama gerekçesi belgeye yazılır. **(Yönetmelik m. 26).**

9.

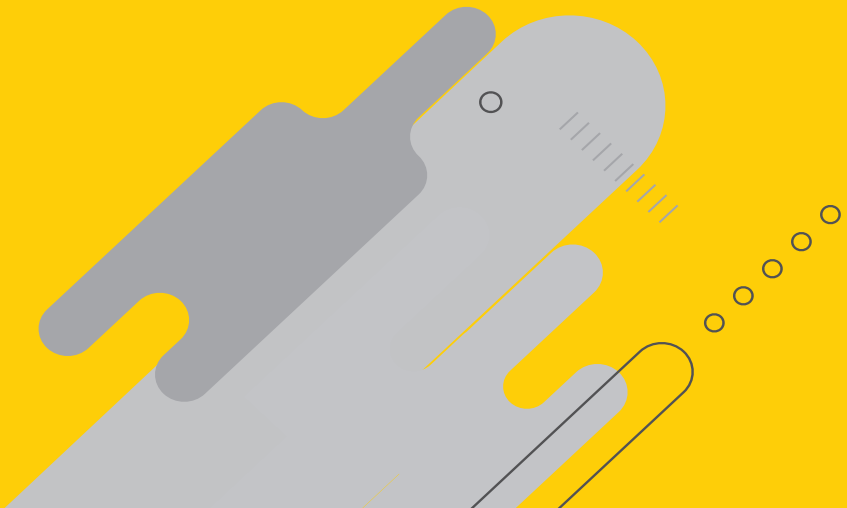
Uzlaştırma müzakereleri sonucunda mahkeme tarafından:

- Müzakere başarısızlıkla sonuçlanmışsa, sanık hakkında yargılamaya devam olunur;
- Edimsiz uzlaştırma durumunda veya sanığın edimi def'aten yerine getirmesi durumunda davanın düşmesine karar verilir;
- Uzlaştırma sonucunda edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksitli bağlanması veya süreklilik arz etmesi durumunda CMK m. 231'de yer alan koşullar aranmaksızın hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir.
- Bu durumda, edim süresi içinde yerine getirilirse, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı kaldırılır ve davanın düşmesine karar verilir.

- Edim süresi içinde yerine getirilmediği takdirde sanık hakkındaki yargılamaya devam olunur. **(Yönetmelik m. 27; CMK m. 254/2).**

10.

Uzlaşmanın gerçekleşmemesi halinde, uzlaştırmacı ücreti ve diğer giderler hakkında mahkeme tarafından yargılama giderlerine ilişkin hükümler uygulanır **(CMK m. 324).**

**UZLAŞTIRMA
BÜROSU
PERSONELİNE
YÖNELİK
KILAVUZ**

UZLAŖTIRMA BÜRO PERSONELİ

1.1

Büro Personeli Görevleri

s. 72

SORUŖTURMA

UzlaŖtırma büro personeli Yönetmelikte belirtilen görevleri yerine getirir.

1.2

Büroya Gelen Dosya

s. 72

SORUŖTURMA

UzlaŖtırma büro personeli, büroya gelen dosyaları, uzlaŖtırma bürodan sorumlu Cumhuriyet savcısına sunar.

1.3

UzlaŖtırmacı Görevlendirilmesi ve UzlaŖtırma Evrakının Teslimi

s. 72

SORUŖTURMA

Görevlendirilen uzlaŖtırmacıya, uzlaŖtırma evrakı tutanakla teslim edilir.

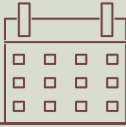
1.4

UzlaŖtırmacıya Belgelerin Verilmesi

s. 73

SORUŖTURMA

Cumhuriyet savcısı tarafından uygun görülen belgeler, uzlaŖtırmacıya teslim edilir.

1.5

Süre Uzatım Talebi

s. 73

SORUŞTURMA

Uzlaştırmacı tarafından yapılan süre uzatım taleplerini, Cumhuriyet savcısının onayına sunar.

1.6

Uzlaştırma Belgelerinin Teslim Alınması

Zaman
30+20+20

s. 73

SORUŞTURMA

Uzlaştırma işlemleri sonuçlandığında, uzlaştırmacı tarafından verilen belgeleri teslim alır.

1.7

Açıklamalı Tebligatın Yapılması

s. 73

SORUŞTURMA

Açıklamalı tebligat usulüne uygun olarak uzlaştırma büro personeli tarafından yapılır.

1.8

İstinabe

s. 74

SORUŞTURMA

Uzlaştırma teklif formunun veya raporun istinabe ile imzalatılması gereken hallerde, söz konusu görev uzlaştırma büro personeli tarafından yerine getirilir.

1.9

Edimin Takibi

s. 74

SORUŞTURMA

Edimin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arz etmesi halinde, edimin yerine getirilmesinin takibi uzlaőtirma bürosu tarafından yapılır.

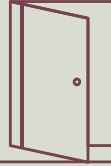
1.10

Veri Girişlerinin Yapılması

s. 74

SORUŞTURMA

Uzlaőtirma süreci tamamlanan dosyaların veri girişleri, eksiksiz olarak yapılır.

1.11

Uzlaőtirma Görüşme Odaları

s. 75

SORUŞTURMA

Uzlaőtirma görüşme odalarının tahsisi ve düzenlenmesi, uzlaőtirma büroları tarafından takip edilir.

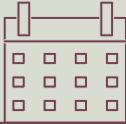
2.1

Mahkemeden Gelen Dosyaya Yapılacak İşlem

s. 75

KOVUŞTURMA

Kovuşturma evresinde mahkeme tarafından gönderilen dosya, kayıt işlemi tamamlandıktan sonra Cumhuriyet savcısına tevdi edilir.

2.3

Uzlaştırma İşlemlerinde Süre

Zaman
30+20+20

s. 75

KOVUŞTURMA

Uzlaştırma işlemleri uzlaştırmacıların uzlaştırma evrakını almasından itibaren 30 gün içinde sonuçlandırılmalıdır. Talep üzerine bu süre, her defasında 20 günü aşmamak üzere en fazla iki defa daha uzatılabilir.

2.2

Uzlaştırmacıya Belgelerin Teslimi

s. 75

KOVUŞTURMA

Kovuşturma evresinde mahkeme tarafından gönderilen belgeler, uzlaştırma büro personeli tarafından uzlaştırmacıya teslim edilir.

2.4

Uzlaştırma Belgelerinin Büroya Teslimi

s. 75

KOVUŞTURMA

Kovuşturma evresinde belgeler, uzlaştırmacı tarafından uzlaştırma bürosuna teslim edilir.

1.

Soruştırma Evresi

1.1.

Uzlaştırma Bürosunun iş ve işlemleri, Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet Başsavcı Vekili veya Uzlaştırma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısının denetimi altında yazı işleri müdürünün yönetiminde zabıt katipleri ve diğer görevliler tarafından yürütülür.

Uzlaştırma bürosu personeli, Yönetmeliğin 40. maddesinde belirtilen görev ve sorumluluklarını bilir ve buna göre hareket eder.

Uzlaştırma bürosu personeli, Yönetmeliğin 43. maddesinde belirtilen dosyaları ve 46. maddesinde belirtilen dava dosyalarına ait klasörleri/ bilgileri tutar.

1.2.

Soruştırmaya konu suçun uzlaştırmaya tabi olduğu ve iddianame düzenlenmesi için yeterli şüphenin bulunduğu hallerde, soruştırma bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından Gönderme Kararı ile büroya gelen dosyayı, Uzlaştırma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısına sunar (**Yönetmelik m. 10/2**).

1.3.

Uzlaştırmacılara tevdi edilecek uzlaştırma dosyası, Cumhuriyet savcısı veya büro personeli tarafından, UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) dağıtım esaslarına göre otomatik olarak verilir.

Cumhuriyet savcısının onayıyla uzlaştırmacının görevlendirilmesinden sonra, taraflara, uzlaşma teklifinde bulunmak için ağrı; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak, bu ağrı uzlaşma teklifi anlamına gelmez (**Yönetmelik m. 29/7**).

1.4.

SoruŖtırma dosyasında yer alan uzlaŖtırma konusu suç ya da suçlara iliŖkin belgelerden uzlaŖtırma için gerekli olup da Cumhuriyet savcısı tarafından uygun görülenlerin birer örneği uzlaŖtırmacıya verilir.

1.5.

UzlaŖtırmacının portal üzerinden gönderdiği süre uzatım, çekilme dilekçeleriyle tebligat, istinabe ve SEGBİS taleplerini içeren dilekçeleri Cumhuriyet savcısının onayına sunar.

ÖNEMLİ – UzlaŖtırmacının portal üzerinden yaptığı uzlaŖtırma sürecine iliŖkin taleplerin büro personeli tarafından takip edilmesi önemlidir.

1.6.

UzlaŖtırmacının, uzlaŖtırma işlemlerini sonuçlandırdığında Ek-3'te yer alan UzlaŖtırma Raporu Örneği'ne uygun, tarafların edimlerini ayrı ayrı, Ŗüphe ve tereddüte yer vermeyecek ve mümkünse sıra numarası içerecek şekilde hazırladığı raporu, kendisine verilen belge örneklerini ve varsa yapmış olduğu masrafları gösteren belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı UYAP'ta düzenlenecek tutanak ile teslim alır.

SoruŖtırma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı gecikmeksizin UzlaŖtırma Bürosundan sorumlu Cumhuriyet savcısına sunar (**Yönetmelik m. 18**).

1.7.

UzlaŖtırmacının uzlaŖtırma teklifinde bulunacağı taraflara iletiŖim araçlarıyla ulaŖamaması hâlinde uzlaŖtırma teklifine iliŖkin açıklamalı tebligat büro aracılığıyla yapılır.

İlgili teklif formunda belirtilen adrese veya tarafların MER-NİS sisteminde kayıtlı adreslerine açıklamalı tebligat ile uzlaŖtırma teklif formu gönderilir.

Açıklamalı tebligat öncelikle tarafın soruşturma dosyasında yer alan en son adresine gönderilir. Bu adrese tebligat yapılamadığı durumlarda, uzlaştırmacının talebi üzerine tarafların MERNİS adresleri esas alınarak, Tebligat Kanunu m. 21/II'ye göre tebligat yapılmalıdır.

ÖNEMLİ - Açıklamalı tebligat ancak Uzlaştırma Bürosu aracılığıyla yapılır.

1.8.

Uzlaşma teklif formunun veya uzlaştırma raporunun istinabe suretiyle imzalatılması gereken hâllerde, teklif formu ve rapor tarafın bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığı istinabe bürosuna Uzlaştırma Bürosu tarafından gönderilir.

1.9.

Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzetmesi hâlinde, edimin yerine getirilip getirilmediğinin takibi büro tarafından yapılır (**Yönetmelik m. 20/2**).

1.10.

Uzlaştırma Bürosu personeli tarafından, uzlaştırma süreci tamamlanan dosyaların veri girişleri, istatistiki çalışmalara esas olmak kaydıyla eksiksiz şekilde sisteme girilir. Bu aşamada uzlaştırma sürecinin hangi aşamada sonuçlandırıldığı (uzlaşma teklifi başarısız / uzlaştırma müzakereleri başarısız / uzlaştırma müzakereleri başarılı gibi) bilgisi de yazılmalıdır.

ÖNEMLİ - Doğru adli istatistik elde edilebilmesi için verilerin sisteme doğru, eksiksiz ve zamanında girilmesi gereklidir.

1.11.

UzlaŖtırma müzakerelerinin Yönetmelik m. 35 gereğince, adliye binalarında tahsis edilen görüşme odalarında yapılması halinde; güvenlik, gizlilik ve konfor şartlarının asgari düzeyde sağlanması ile odaların tahsisi ve düzenlenmesine ilişkin işlemler UzlaŖtırma Bürosu tarafından yerine getirilir.

2.

KovuŖturma Evresi

2.1.

Mahkeme tarafından gönderilen dosya, Büro personeline kayıt işlemi tamamlandıktan sonra Cumhuriyet savcısına tevdi edilir (**Yönetmelik m. 22/4**).

2.2.

UzlaŖtırma bürosuna gönderilen dosyanın uzlaŖtırmadan sorumlu Cumhuriyet savcısı tarafından incelenmesi sonucunda, gönderme kararına esas suçun uzlaŖtırma kapsamında kaldığının anlaşılması halinde uzlaŖtırmacı görevlendirmesi, Daire Başkanlığı tarafından belirlenen listeye göre ilgili Cumhuriyet savcısının onayıyla yapılır.

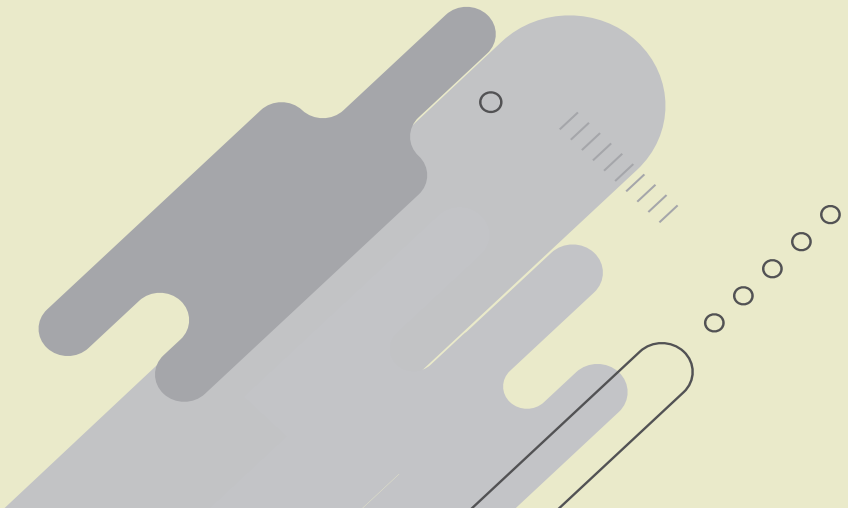
2.3.

KovuŖturma evresinde, uzlaŖtırma işlemlerinin 30 gün içinde sonuçlandırılmaması hâlinde, görevlendirilen uzlaŖtırmacının talebi üzerine, Cumhuriyet savcısının onayı alınmak koşuluyla, UzlaŖtırma Bürosu, bu süreyi her defasında yirmi günü geçmemek üzere en fazla iki kez daha uzatabilir (**Yönetmelik m. 24**).

2.4.

UzlaŖtırmacı, uzlaŖtırma raporları, teklif formları ve uzlaşma dosyasını, soruŖturma evresinde olduğu gibi büroya teslim eder.

UzlaŖtırma Bürodan sorumlu Cumhuriyet savcısı dosyayı ve raporu, üst yazıyla mahkemeye gönderir.

The background is a light yellow-green color. A large white circle is centered on the page, containing the text 'ÖRNEKLER VE EKLER'. To the right of the circle, there are several overlapping geometric shapes in shades of grey and yellow-green, including rectangles, circles, and lines, creating a modern, abstract design.

ÖRNEKLER VE EKLER

ÖRNEK - 1

T.C. ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

SORUŞTURMA NO : 1298 / 2022

UZLAŞTIRMA BÜROSUNA GÖNDERME KARARI

ŞİKÂYETÇİ : Xx Yy (Şikâyete tabi olmayan suçlar bakımından mağdur yazılacaktır)
ŞÜPHELİ : Zz Vv
SUÇ : Konut Dokunulmazlığını İhlal (TCK m. 116/4)
SUÇ TARİHİ : 01.02.2022
SUÇ YERİ : Zz Vv'ye ait bağımsız daire
SEVK MADDESİ : TCK m. 116/4
DELİLLER : Olay yeri kamera görüntüleri - müşteki Xx Yy'ye ait beyanlar - Şüpheli Zz Vv'nin Cumhuriyet savcılığında alınan ifadesindeki suçu kabule yönelik samimi ifadesi

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ

Maddi Olay ve Delillerin Değerlendirilmesi:

Şüpheli, müşteki ile aynı apartmanda oturmaktadır. Olay günü saat 22.00 sıralarında, müştekinin mutfağında olduğunu bildiği baltayı kullanmak ister. Şüphelinin baltayı istemesine rağmen, müşteki daha önce baltayı aldığında özenli kullanmadığından dolayı vermek istemez. Bunun üzerine Şüpheli balkona çıkarak kendisinin alacağını söyler. Müşteki, yanında arkadaŐı da bulunduğu halde, Şüpheliye balkonuna çıkmasına ve mutfağına girmesine rıza göstermediğini, girerse Şikâyet edeceğini bildirir. Müştekinin rızasının olmadığını beyan etmesine rağmen Şüpheli, 1'nci katta bulunan balkona sıçrayarak çıkar ve açık olan mutfak kapısından içeri girer. Müştekinin, 155 polis imdatı aramasına rağmen, olanağı olduğu halde baltayı almadan mutfaktan çıkar ve balkondan atlar.

Şüpheli ile müşteki arasındaki konuşmalar, karşı komşusunun güvenlik amacıyla balkonuna koyduğu ve müştekinin balkonunu gören kamera kayıtlarına yansımıştır. Kamera kayıtları incelendiğinde, sesi de kaydeden cihaz olmasından dolayı yukarıda yer alan konuşmaların geçtiği, müştekinin açık bir şekilde rızasının bulunmadığı anlaşılmıştır.

Polis k arakolunda müştekinin alınan beyanının, kamera kayıtları ile tutarlı olduğu anlaşılmıştır. Savcılık talimatı ile polis karakolunda alınan ve soruşturma dosyasında bulunan şüpheli ifade tutanağında da benzer hususlar doğrulanmıştır.

Söz konusu deliller doğrultusunda maddi olayın yukarıda ifade edildiği şekilde gerçekleştiği anlaşılmıştır.

Hukuki Nitelendirme:

Şüpheli, müştekiye ait olan ve konut eklentisi sayılan balkona, müştekinin rızasına aykırı olarak çıkmıştır. Daha sonra konutun bir bölümü olan mutfığa girmiştir. Şüpheli konut ve eklentisine girmesi konusunda bir rızanın bulunmadığını bilmektedir. Rızanın yokluğuna rağmen konuta, fiziksel olarak girmek suretiyle TCK'nın 116'ncı maddesinde düzenlenen suçun maddi unsurunu gerçekleştirmiştir. Şüphelinin kast ile hareket ettiğinden şüphe yoktur. Eylem, kamera saati ve şüpheli ifadesi ile mağdur beyanları doğrultusunda 22.00 civarında gerçekleşmiştir. Rasathaneden alınan bilgi itibarıyla, güneşin olay yerinde 18.00'da battığı ve gece vaktinin ise TCK m. 6/1-e gereğince 19.00'da başladığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla eylemin gece vakti işlemeden dolayı TCK m. 116/4 gereğince eylemin hukuki nitelemesi yapılmıştır.

Her ne kadar müşteki tarafından, şüpheli hakkında TCK m. 142/2-h "konut veya eklentileri içinde muhafaza altına alınmış eşya" hakkında hırsızlık suçundan dolayı da ihbarda bulunulmuş ise de, şüphelinin TCK m. 141'de tanımlanan "bulunduğu yerden alma" hareketine zorunlu ve bağlı olan hareketleri gerçekleştirmediği, icra hareketlerine başlamadığı, polisin aranması üzerine alma hareketini gerçekleştirecek fırsatı olduğu halde hazırlık hareketlerini dahi yarıda bıraktığı gözetildiğinde, TCK m. 142/2-h'de düzenlenen suç bakımından Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı verilmiştir. Karar mağdura CMK m. 172 gereğince tebliğ edilmiş ve CMK m. 173'te yer alan itiraz süresi dolmuştur.

Karar:

Şüpheli hakkında isnat edilen CMK m. 253/1-b-4 gereğince konut dokunulmazlığını ihlal suçunun gece vakti işlenmesi durumunun dahi uzlaştırma kapsamında olduğu, yeterli őüpheye ulaşıldığı, kamu davası açılmadan önce şüpheli ile müştekinin uzlaşmak isteyip istemediklerinin teklif edilmesi ve uzlaştırma işlemlerinin takibi için dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığı UZLAŞTIRMA BÜROSUNA GÖNDERİLMESİNE,

Uzlaşma teklifi ve uzlaştırma işlemlerinin takibinin Uzlaştırma Bürosunca yapılmasına karar verildi. 01.03.2022

Cumhuriyet Savcısı

ÖRNEK - 2

T.C.
ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
(Uzlaştırma Bürosu)

SORUŞTURMA NO : /

SORUŞTURMA BÜROSUNA İADE KARARI

ŞİKÂYETÇİ : Xx Yy (Şikâyete tabi olmayan suçlar bakımından mağdur yazılacaktır)
ŞÜPHELİ : Zz Vv
SUÇ : Konut Dokunulmazlığını İhlal (TCK m. 116/4)
SUÇ TARİHİ : 01.02.2022
SUÇ YERİ : Zz Vv'ye ait bağımsız daire
SEVK MADDESİ : TCK m. 116/4
DELİLLER : Olay yeri kamera görüntüleri – müşteki Xx Yy'ye'e ait beyanlar – Şüpheli Zz Vv'nin Cumhuriyet savcılığında alınan ifadesindeki suç kabule yönelik samimi ifadesi

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ

Ankara Cumhuriyet başsavcılığı Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosunun 01.03.2022 tarihli kararıyla yapmış olduğu soruşturma sonucunda hakkında kamu davası açılması için yeterli şüphe olduğu değerlendirilen şüpheliye ait soruşturma dosyası uzlaşma teklifi ve uzlaştırma işlemleri için büromuza gönderilmiş ise de;

1. Gönderme Kararında yer alan gece vakti konut dokunulmazlığını ihlal suçunun (TCK m. 116/4) uzlaştırma kapsamında bir suç olduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte uzlaştırma bürosuna gönderme kararı verilebilmesi için toplanması gereken delillerin toplanması gerektiği, suçun sübutu bakımından doğrudan etki eden delillerin toplanmadan uzlaştırma bürosuna gönderilemeyeceği CMK m. 174/1-b gereğince açıktır. Maddi

olayın incelenmesi neticesinde, olaya tanık olan kişinin tanık beyanına başvurulmadığı, söz konusu beyanın suçun sübutu bakımından doğrudan etki edecek bir delil olduğu,

2. Müştekinin suçun konusu olan konutta eşi ile birlikte oturduğu, aynı suçtan dolayı iki mağdurun bulunduğu, şikâyete tabi suçlarda mağdurlardan hepsinin kabulü halinde uzlaştırma müzakerelerine geçilebileceği, müştekinin eşinin şikâyetçi olduğuna dair bir belgenin dosyada bulunmadığı, şikâyetin kişiye sıkı sıkıya bağlı suçlardan olduğu göz önünde bulundurularak, uzlaştırma müzakerelerinin sağlıklı yürütülebilmesi için müştekinin eşinin de varsa şikâyetinin alınması gerektiği anlaşıldığından soruşturma dosyası yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgi ve gereği arz olunur.

Cumhuriyet Savcısı

EK - 1 / ÖRNEK - 1**T.C.****.....****CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI**

SORUŞTURMA NO : /

UZLAŞTIRMA BÜROSUNA GÖNDERME KARARI

ŞİKÂYETÇİ :
ŞÜPHELİ :
SUÇ :
SUÇ TARİHİ :
SUÇ YERİ :
SEVK MADDESİ :
DELİLLER :

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ**Maddi Olay ve Delillerin Değerlendirilmesi:****Hukuki Nitelendirme:****Karar:**

Şüpheli hakkında isnat edilen suçun 5271 sayılı Kanununun 253 üncü maddesi uyarınca “uzlaştırma” kapsamındaki suçlardan olması, kamu davası açılmadan önce şüpheli ile mağdurun uzlaşmak isteyip istemediklerinin teklif edilmesi ve uzlaştırma işlemlerinin takibi için dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığı UZLAŞTIRMA BÜROSUNA GÖNDERİLMESİNE,

Uzlaşma teklifi ve uzlaştırma işlemlerinin takibinin Uzlaştırma Bürosunca yapılmasına karar verildi.

Cumhuriyet Savcısı

EK - 2

T.C.

.....

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI (Uzlaştırma Bürosu)

SORUŞTURMA NO : /

SORUŞTURMA BÜROSUNA İADE KARARI

ŞİKÂYETÇİ :
ŞÜPHELİ :
SUÇ :
SUÇ TARİHİ :
SUÇ YERİ :
SEVK MADDESİ :
DELİLLER :

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ

... Soruşturma Bürosunun .../.../.... tarihli kararıyla yapılan soruşturma sonucunda hakkında kamu davası açılması için yeterli Şüphe olduğu değerlendirilen Şüpheliye ait soruşturma dosyası uzlaşma teklifi ve uzlaŐturma işlemleri için büromuza gönderilmiş ise de;

a) Gönderme kararında kabul edilen olayın uzlaşma kapsamındaki suçlardan olmadığı ve uzlaşma kapsamı dışındaki 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ... maddesindeki suçu oluŐturduĐu,

b) İncelenen dosya içeriğine göre Şüpheli hakkında kamu davası açılması için yeterli Őüphenin tespitine yönelik mutlak delil niteliğindeki deliller toplanmadan dosyanın büromuza gönderildiği,

c)

AnlaŐıldıĐından soruşturma dosyası yazımız ekinde gönderilmiŐtir.
Bilgi ve gereği arz olunur.

Cumhuriyet Savcısı

EK - 3

UZLAŞTIRMA RAPORU

Mahkeme Adı ve Dosya No :

Cumhuriyet Başsavcılığı Uzlaştırma No :

Uzlaştırmacının :

Adı ve Soyadı :

Adresi :

Sicil numarası :

Görevlendirme tarihi :

**Dosya içindeki belgelerin birer örneğinin
verildiği / Uzlaştırma süresinin başladığı tarih** :

Ek süre verilme tarihi :

Sanığın / Kanunî temsilcisinin :

Adı ve Soyadı :

T.C. kimlik numarası :

Adresi :

Müdafin / Vekilin :

Adı ve Soyadı :

T.C. kimlik numarası :

Kayıtlı olduğu baro ve sicil numarası :

Adresi :

Mağdurun / Müştekinin / Suçtan Zarar Görenin :

Adı ve Soyadı :

T.C. kimlik numarası :

Adresi :

Müdafin / Vekilin :

Adı ve Soyadı :

T.C. kimlik numarası :

Kayıtlı olduğu baro ve sicil numarası :

Adresi :

Tercümanın :

Adı ve Soyadı :

T.C. kimlik numarası :

Adresi :

Taraflardan biri yabancı ülkede oturuyorsa

Türkiye 'de göstereceği ikametgahı :

Taraflardan biri yabancı ve Türkiye 'de göstereceği

bir ikametgahı yoksa ülkesindeki ikametgahı :

Raporun düzenlendiği yer :

Raporun düzenlenme tarihi :

Uzlaştırma süresi : () Gün

Uzlaşma konusu suç / suçlar :

Uzlaştırma sonucu :

.....

.....

Tarafların üzerinde anlaşmaları edim, yerine getirilme şekli ve zamanı:

.....

.....

Uzlaştırmanın başarısızlıkla sonuçlanması hâlinde nedenleri:

.....

.....

İmzalar**Şüpheli / Sanık** _____ :**Mağdur / Katılan** _____ :**Suçtan Zarar Gören** _____ :**Müdafi** _____ :**Vekil** _____ :**Kanunî Temsilci** _____ :**Uzlaştırıcı** _____ :**ONAY ŞERHİ**

Tarih, mühür ve imza

Cumhuriyet Savcısı / Hâkim

ONAYLAMAMA GEREKÇESİ:

Tarih, mühür ve imza

Cumhuriyet Savcısı / Hâkim

EK - 4

<p>T.C. CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI Uzlaştırma No: UZLAŞMA TEKLİF FORMU</p>		
<p>A. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253 ve 254 üncü maddeleri çerçevesinde, soruşturma/kovuşturma konusu suçun/suçların uzlaştırmaya tabi olması nedeniyle aşağıda açık kimliği belirtilen kişiye bu formun (D) bölümünde yer alan uzlaştırmanın mahiyeti ile uzlaşmayı kabul veya reddetmenin hukuki sonuçları anlatılarak uzlaşma teklifinde bulunulmuştur. .../.../20.... Saat:.....</p> <p>Teklifte Bulunan Uzlaştırmacının Adı Soyadı Sicil No</p>		
<p>B. UZLAŞMA TEKLİFİ YAPILAN</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. (....) Mağdur/Katılan 2. (....) Mağdurun Kanuni Temsilcisi 3. (....) Suçtan Zarar Gören 4. (....) Suçtan Zarar Görenin Kanuni Temsilcisi 5. (....) Şüpheli/Sanık 6. (....) Şüphelinin/Sanığın Kanuni Temsilcisi 	
<p>C. UZLAŞMA TEKLİFİ YAPILAN KİŞİNİN</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. T.C. Kimlik No 2. Adı Soyadı 3. Baba Adı 4. Anne Adı 5. Doğum Yeri ve Tarihi 6. Adres 7. Telefon 	

D. Uzlaştırmanın mahiyeti ile uzlaşmayı kabul veya reddetmenin hukuki sonuçları:

1. Uzlaşma, tarafların özgür iradeleriyle belirleyeceği edim karşılığında veya edimsiz olarak anlaşmalarıdır.
2. Uzlaştırma süreci tarafların kabulüyle başlar, taraflardan biri kabul etmezse süreç işlemez. Taraflar uzlaşma sağlanana kadar bu yöndeki iradelerinden her zaman vazgeçebilirler.
3. Şüpheli/sanık ile mağdur/katılan veya suçtan zarar gören arasındaki uzlaştırmada esas hakkındaki kararı taraflar kendileri verirler.
4. Uzlaştırıcı, Cumhuriyet başsavcılığı uzlaştırma bürosu tarafından görevlendirilen tarafsız ve bağımsız bir kişidir. Uzlaştırıcı sadece görüşmelerin yürütülmesini kolaylaştırır.
5. Uzlaştırıcı taraflara uzlaştırma süreciyle ilgili ayrıntılı bilgilendirme yapar, hak ve yükümlülüklerini anlatır ve tarafların uzlaştırmaya ilişkin sorularını cevaplandırır.
6. Uzlaştırma ücreti ve giderlerinden mağdur/katılan veya suçtan zarar gören hiçbir şekilde sorumlu değildir.
7. Uzlaşmanın sağlanması halinde, şüpheli ya da sanık uzlaştırma giderlerini ödemez. Bu giderler Devlet Hazinesi 'nden karşılanır.
8. Uzlaşma teklifinden itibaren üç gün içinde kararın uzlaştırmacıya bildirilmemesi halinde, teklif reddedilmiş sayılır.
9. Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakereleri sırasında tarafların konuyla ilgili olarak yapacakları açıklamalar mevcut soruşturmada ve disiplinle ilgili olanlar da dâhil olmak üzere, hiçbir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz, herhangi bir yerde açıklanamaz.
10. Uzlaşma teklif formu ile uzlaştırma raporu taraflarca imzalanır.
11. Mağdur ya da suçtan zarar görenin uzlaşma teklifini kabul etmesi ve uzlaştırma görüşmesi yapması, haklarından vazgeçtiği anlamına gelmez.
12. Şüpheli ya da sanığın uzlaşma teklifini kabul etmesi ve uzlaştırma görüşmesi yapması suçu kabul ettiği anlamına gelmez.
13. Uzlaştırma müzakerelerine; uzlaştırıcı, taraflar ile bunların kanuni temsilcileri, müdafii ve vekili katılabilir.
14. Taraflardan herhangi birinin uzlaştırma görüşmelerine katılmaması halinde uzlaşma kabul edilmemiş sayılır.

15. Uzlaşmanın sağlanması halinde mağdur, yargılama sürecine girmeksizin uzlaşma sonucu belirlenen haklarını alır.
16. Uzlaşmanın sağlanması halinde mağdur, soruşturma/kovuşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açamaz, açılmış bir dava varsa feragat etmiş sayılır.
17. Soruşturma evresinde uzlaşmanın gerçekleşmesi ve edimin yerine getirilmesi halinde, şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilir ve adli sicile kaydedilmez. Aksi halde kamu davası açılır.
18. Kovuşturma evresinde uzlaşmanın gerçekleşmesi ve edimin yerine getirilmesi halinde, sanık hakkında düşme kararı verilir ve adli sicile kaydedilmez. Aksi halde yargılamaya devam olunur.
19. Şüpheli ya da sanığın edimini yerine getirmemesi halinde uzlaştırma raporu veya uzlaşma belgesi, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetinde belgelerden sayılır. Bu belge mahkeme kararı gibi İcra olunur.

UZLAŞTIRMANIN MAHİYETİ, UZLAŞMAYI KABUL VEYA REDDETMENİN HUKUKİ SONUÇLARINI ANLADIM. FORMUN BİR ÖRNEĞİNİ ALDIM.

Şahsıma yapılan uzlaşma teklifini;

İnceleyip üç gün içinde beyanda bulunmak istiyorum.

.../ ... /20 ...
Saat: İmza

Kabul ediyorum.

.../ ... /20 ...
Saat: İmza

Kabul etmiyorum.

.../ ... /20 ...
Saat: İmza

Bu Proje, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmekte ve Avrupa Konseyi tarafından uygulanmaktadır.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Bu Proje, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmekte ve Avrupa Konseyi tarafından yürütülmektedir. Adalet Bakanlığı, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü (CİGM) ve Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü (HİGM) nihai yararlanıcıdır. Adalet Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü bu Projede lider kurumdur. Bu Proje'nin sözleşme makamı, Merkezi Finans ve İhale Birimidir.

TUR

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği'nin tüm yeleri dahil olmak üzere, 46 ülkeden oluşmaktadır. Tüm Avrupa Konseyi yeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi sözleşmenin ye ülkelerdeki uygulamalarını denetler.

www.coe.int/web/ankara

